

PAHAYAG

¹ Ya sulat kun ati tungkul sa mani marani yan malyari ya impatandan Bapan Namalyari kan Jesu Cristu buy siku si Juan na lingkud na ya pinipatandan Jesus sa kapamilatan ang-el na ya in-utus na kangku amên maipatanda ku êt sa kaganawan lingkud Bapan Namalyari. ² Kabay pansabin kuy kaganawan nakitan buy nalêngê ku, ya Sabin Bapan Namalyari buy impatandan Jesus kangku. ³ Pinagpalay tawuy mamibasan sulat ta ati buy pagpalên êt ta mani mallêngê buy manunul sa nakasulat di, tagawan marani yan malyari!

Pangumusta sa pituy pustun manampalatayay miaawyun

⁴ Siku si Juan na nanulat ati sa pituy pustun manampalatayay miaawyun na idi sa prubinsyan Asia. Nagpapakun kawna! Labay kuy manugêl kamuyuy kangêdan buy kapatêtbêkan na ubat kan Bapan Namalyari, ya Namalyari awlagi pun, ya Namalyari amêsên, buy Namalyari kanuman. Ya kangêdan buy kapatêtbêkan na abiin, ubat êt sa pituy Ispiritu* ya idi sa arapan turonu na ⁵ buy ubat kan Jesu Cristu ya sabay ya mapagkatiwalan na magpapêtêg sa kaganawan ati buy nuna nan pinabyay sa nangamamati. Buy si Jesus êt ta pinunun mani ari baydi sa babun luta.

Siyay mangidu kantamu. Buy sa kapamilatan daya na, imbus na kitamu sa mani kasalanan tamu. ⁶ Dinyag na kitamun pag-arian na buy mani pari amên maglingkud sa Namalyari buy Bapa na. Kan Jesu Cristuy pangulimên buy kapangyarian kanuman! Awuy Panginuun.

---

* **1:4** 1:4 *pituy Ispiritu*: ya labay sabin Ispiriton Bapan Namalyari.

⁷ Pansabin ku kamuyuy lumatêng lanu si Jesu Cristu ya idi sa mani ulap buy makitan yan kaganawan tawu. Agyan na mani nallatug kana, makitan laya êt. Manangis ya mani tawu sa kaganawan layi sa babun luta gawan parusan na sila. Taganan pêêtêg malyari ya abiin. Awuy Panginuun.

⁸ Sinabin Bapan Namalyari ya Makapangyarian sa kaganawan, “Sikuy Alpha† buy Omega.‡” Ya labay sabin sabay siyay Namalyari amêsên, awlagi buy kanuman.

Nagpakit si Jesus kan Juan

⁹ Siku si Juan ya patêl yu sa panampalataya buy kaawyun yun pag-arian Bapan Namalyari. Kaawyun yuku êt sa kasakitan buy sa kapibabatan gawan sa pamikibêtêk tamu kan Jesus. Gawan sa pamipatanda kun Sabin Bapan Namalyari buy sa pamipapêtêg ku tungkul kan Jesus, gintan laku sa islan Patmos. ¹⁰ Sabitun allun Panginuun, natupus sakun Ispiritun Bapan Namalyari buy nalêngê ku sa kabukutan kuy gisay masnêg ga tunuy ya paran sênêg patutut. ¹¹ Buy sinabin masnêg ga tunuy kangkuy, “[Sikuy Alpha buy Omega, ya labay sabin sikuy Umpisa buy Kayaryan.] Isulat mu nu sabêt ta makitan mu buy ipagtan muy abiin sa pituy pustun manampalatayay miaawyun na idi sa balayan Efeso, sa Esmirna, sa Pergamo, sa Tiatira, sa Sardis, sa Filadelfia, buy sa Laodicea.”

¹² Nangawing ngaku amên êlêwên nu sisabêt ya magsabi kangku. Dilag gakun nakitan na pituy gintuy pamyanan sulu. ¹³ Baydu sa bunak pituy pamyanan sulu, dilag gisay tawuy nakaidêng ya paran in-Anak Tawuy ubat sa langit.§ Nakayaming yan angga sa buwê buy dilag gintuy nakabaykês sa pagaw na. ¹⁴ Ya ulu buy sabut na, kasin putin sabut tupa o elu. Buy ya mata na, paran

† 1:8 1:8 *Alpha*: ya labay sabin, umpisa. ‡ 1:8 1:8 *Omega*: ya labay sabin, kayaryan.

§ 1:13 1:13 Daniel 7:13.

magdêkêtdêkêd ta apuy. ¹⁵ Ya bitis na, paran manginangk-inang nga tangsuy impadan sa apuy ya pinasilêng. Buy ya tunuy na, paran lanêm ma manukusuk. ¹⁶ Ya gamêt nay wanan, dilag pantalanên na pituy bêtêwên buy dilag mag-awas sa bêbêy nay gisay ispaday mikapakay tarêm.* Buy mamakasilêw wa lupa na kaparisun sawang mamut nu ugtu.

¹⁷ Pamakakit ku kana, para kinan nati ya nipalukub sa kabitisan na. Nuwa impaluntu na kangkuy gamêt ta wanan na buy sinabi na, “Agana ka malimu! Sikuy Umpisa buy Kayaryan, ¹⁸ buy sikuy Mangabyay!† Nati yaku nuwa êlêwên mu, nabyay yaku amêsên buy manugêl lakun nabyay kanuman. Sikuy manalan susin Kamatyan‡ buy Hades ya lugal nangamamati. ¹⁹ Kabay isulat muy nakitan mu ya mangapalyari amêsên buy ya malyari pun êt lanu. ²⁰ Pakalêngê kay Juan. Ati ya labay sabin pituy bêtêwên na nakit muy tatalan ku sa wanan ku buy ya pituy pamyanan sulu. Ya pituy bêtêwên, sabay ya pituy ang-el ya magbantay sa pituy pustun manampalatayay miaawyun. Buy ya pituy sulu sabay ya pituy pustun manampalatayay miaawyun.”

2

Ya sulat para sa mani manampalatayay miaawyun na idi sa Efeso

¹ Amêsên, sinabi ya êt Jesus kangku ya manulat taku sa ang-el nay magbantay sa manampalatayay miaawyun na idi sa balayan Efeso.

---

* **1:16** 1:16 Pahayag 2:16; 19:15; 19:21. † **1:18** 1:18 *Mangabyay* sabay lagyun Bapan Namalyari sa Manan Tipan. Basên yuy (Josue 3:10). ‡ **1:18** 1:18 Ya labay sabin, idi sa aypan kapangyarian na ya kamatyan.

“Ati ya pan-ipasabin Jesus ya manalan un pituy bêtêwên sa wanan ku buy mamita sa bunak pituy gintuy pamyanan sulu. ² Sikaw wa mani taga Efeso, tanda kuy mani pandaygên yu. Tanda kuy mani pagpagal yu bilang manampalataya buy ya pamibabata yu. Tanda ku êt ta a yu pantulutan makiawyun kamuyuy mani nangadadawak ka tawu. Sinubukan yuy mani magtalingkayuy apostul buy napagpapêtgan yun alwa silan namtêg apostul. ³ Tanda ku êt ta nibabata ka sa malakêy kasakitan gawan sa panunul mu kangku buy a ka nangayna.”

⁴ “Nuwa dilag gakun asê labay kamuyu. Ya pangidu yu kangku, asina kaparisu sabitun nuna kaw nanampalataya. ⁵ Ganakên muy abituy kabilyan mu sabitun nuna kan nanampalataya ya naumut ta pangidu mu kangku, ya siyan amêsên ni inlumêpêt tana! Kabay magsisi kayna buy daygên muy mani pandaygên mu sabitun nuna kan nanampalataya kangku. Tagawan nu a ka magsisi, lakwên kata buy itas kuy pamyanan mun sulu sa binyanan na. ⁶ Nuwa dilag gaku êt labay kamu. Pangkasulapwan muy mani pandaygên mani Nicolaita kaparisun panulapu ku sa mani pandaygên la.”*

⁷ “Sikaw wa mani mallêngê, pakaisipin yuy pansabin Ispiritun Bapan Namalyari sa mani manampalatayay miaawyun. Sisabêt man na manambut, tulutan kuyan mangan un tagêy puun kayuy mam-in biyay ya idi sa Paraisun Bapan Namalyari.”†

Ya sulat para sa mani manampalatayay miaawyun na idi

---

* **2:6** 2:6 Ya pandaygên mani Nicolaita, paniwalan lay asê nadawak ka mangulimên sa alwan pêtêg ga Diyus buy asê nadawak ka panunul sa kalabayan lawini. † **2:7** 2:7 Paraisun Bapan Namalyari: ya labay sabin panugêlan Bapan Namalyari. Asê makitan na abiin baydi sa babun luta.

sa Esmirna

⁸ Sinabi êt Jesus kangku ya manulat taku sa ang-el nay magbantay sa manampalatayay miaawyun na idi sa balayan Esmirna.

“Ati ya pan-ipasabin Jesus ya sabay siyay Umpisa buy Kayaryan kaganawan nati buy nanguman nabyay.

⁹ Sikaw wa mani taga Esmirna, tanda kuy sadyay pamasakit ta mangadanasan yu. Tanda kuy kalulu kaw, nuwa sa pangêlêw ku, mabandi kaw. Tanda ku êt ta pamustak mani Judio kamuyu. Nuwa agyan pansabin lay mani Judio sila, a sila pêtêg tawun Bapan Namalyari nun a sakup silan Satanas. ¹⁰ Agana ka malimu sa mani kasakitan na marani minan danasên. Pakalêngê ka! Dilag dakun umnu kamuyuy ipasukul Satanas amên subukun nakaw. Makadanas kaw pamasakit sa lalên mapuy allu. Manugêl kan tapat angga sa kamatyan buy biyan katan gantimpalan biyay ya ayin katganan.

¹¹ Sikaw wa mani mallêngê, pakaisipin yuy pansabin Ispiritun Bapan Namalyari sa mani manampalatayay miaawyun. Sisabêt man na manambut, a ya makadanas ikalway kamatyan.”‡

Ya sulat para sa mani manampalatayay miaawyun na idi sa Pergamo

¹² Sinabi êt Jesus kangku ya manulat taku sa ang-el nay magbantay sa manampalatayay miaawyun na idi sa balayan Pergamo.

“Ati ya pan-ipasabin Jesus ya manalan matarêm ma ispaday mikapakay tarêm. ¹³ Sikaw wa mani taga Pergamo, tanda kuy agyan manugêl kaw sa balayan na pansakupun Satanas, manugêl kaw pun êt tapat

---

‡ **2:11** 2:11 *ikalway kamatyan*: ya labay sabin kaparusan na ayin anggan sa impernu (Pahayag 20:6; 20:14; 21:8).

kangku. Agyan pinati baysên sa balayan yu si Antipas ya tapat ta magpapêêtêg tungkul kangku, a kaw nanalibatuk sa panampalataya yu kangku.”

¹⁴ Nuwa dilag gakun asê labay kamuyu. Si dakun umnu kamuyuy manunul sa mani inturun propetay nadawak ya si Balaam.[§] Sabitun nunan panawun, inturun Balaam kan Balac nu parasaantu nan itustus ya mani Israelitan makadyag kasalanan. Sinabin Balac sa mani Israelita ya kanên lay kanên na in-andug sa diyusdiyusan buy makikanayun sila. ¹⁵ Dilag êt dakun umnu kamuyuy manunul sa mani asê ustuy aral mani Nicolaita. ¹⁶ Kabay magsisi kawna buy lakwanan yinay panyag yun mani kasalanan. Tagawan nu asê, mangamut takun maku baysên amên sa kapamilatan ispaday man-umawas sa bêbêy ku, kalabanên kuy abiin silay mani kaawyun yuy manunul sa mani asê ustuy aral.

¹⁷ “Sikaw wa mani mallêngê, pakaisipin yuy pansabin Ispiritun Bapan Namalyari sa mani manampalatayay miaawyun. Sisabêt man na manambut, biyan kuyan kanên na in-il-an ku sa langit.* Biyan ku êt ta balang gisa kalla un naputi ya batuy dilag nakasulat ta bayun lagyuy ayin kaatag makatanda nun a kay abituy makatanggap.”

Ya sulat para sa mani manampalatayay miaawyun na idi sa Tiatira

¹⁸ Sinabi êt Jesus kangku ya manulat taku sa ang-el nay magbantay sa manampalatayay miaawyun na idi sa balayan Tiatira.

---

§ 2:14 2:14 Mabasa tamuy kwentun Balaam sa librun Mani Bilang 22-24; Mani Bilang 31:16; Deuteronomio 23:4. * 2:17 2:17 Sa Griego, manna ya nakasimpan. Ya labay sabin manna, abituy tinapay ya indin Bapan Namalyari sa mani Israelita sabitun idi sila sa kakyangan.

“Ati ya pan-ipasabin Jesus ya sabay siyay Anak Bapan Namalyari ya dilag mani matay magdêkêtdêkêt paran apuy buy ya mani bitis nay manginangkinang nga paran pinasilêng nga tangsu. ¹⁹ Sikaw wa mani taga Tiatira, tanda kuy mani pandaygên yu. Tanda ku êt ta mapangidu kaw, mapanampalataya kaw, mapaglingkud buy mapamibabata. Tanda ku êt ta igit pun na pandaygên yu amêsên kaysa sabitun nuna.

²⁰ Nuwa dilag gakun asê labay kamuyu. Pantulutan yun manuru si Jezebel[†] ya babayin mapagtalingkayun propeta. Kabay sa kapamilatan pan-ituru na, naiayat nan makikanayun na mani maglingkud ku buy naiayat na silan mangan kanên na in-andug sa mani diyusdiyusan. ²¹ Binyanan kuyan panawun magsisi buy lakwanan na pamikikanayun na, nuwa taganan a ya kalabay.

²² Pakalêngê kaw. Biyan kuyan sakit angga sa a yina makaidêng sa kakalêkan na. Parusan ku êt ta mani nakaawyun na, liban tana nu pagsisyan buy lakwanan lay pamikikanayun la sa babayin abiin. ²³ Patin kuy mani tagasunul na amên matandan kaganawan pustun manampalatayay miaawyun ya sikuy magtandan isip buy bêkên mani tawu. Biyan kun tumbas ya balang gisa kamuyu ayun sa mani dinyag yu. ²⁴ Nuwa ya kaatag kamuyu baysên sa balayan Tiatira, asê manunul sa mani turun Jezebel buy a kaw nabiyasa sa pambêgên lan ‘Malalêy mani turun Satanas.’ Kabay a kina dagdagan pun amên a mabayatan na isip yu. ²⁵ Kay labay kuy isundu yuy panunul yu sa kapêtêgan na nalêngê yu angga sa lumatêng ngaku.

²⁶ Ya mani manambut buy manunul sa kalabayan ku angga sa kamatyan, biyan ku silan karapatan mamaala

---

[†] 2:20 2:20 Ya nunan Jezebel asawan gisay ari sa Israel sabitun nuna. Mabasa sa 1 Ari 16.

sa mani bansa ²⁷ buy kapangyarian manyapung sa mani bansa kaparisun t êkên na bakal ya manyapung sa mani banga. Biyan ku sila êt karapatan kaparisun indin kangkun Bapa ku. † ²⁸ Buy idin ku êt kallay kalluwan sa maranun. § ²⁹ Sikaw wa mani mallêngê, pakaisipin yuy pansabin Ispiritun Bapan Namalyari sa mani manampalatayay miaawyun!”

3

Ya sulat para sa mani manampalatayay miaawyun na idi sa Sardis

¹ Sinabi êt Jesus kangku ya manulat taku sa ang-el nay magbantay sa manampalatayay miaawyun na idi sa balayan Sardis.

“Ati ya pan-ipasabin Jesus ya manalan un pituy bêtêwên buy idi kanay pituy ispiritu maglingkud kan Bapan Namalyari. Sikaw wa mani taga Sardis, tanda kuy mani pandaygên yu. Malakêy magsabin nabyay ya panampalataya yu kangku, nuwa sa kapêtêgan, nati ya panampalataya yu. ² Kabay mimata kaw buy papas-êyên yun manguman na nitagan na panampalataya yu ya marani yan mati. Gawan makitan kuy asê pun ganap pa pandaygên yu sa pangêlêw Bapan Namalyari. ³ Kabay ganakên yuy mani aral la nalêngê buy natang-gap yu. Sunulun yuy mani abitu buy pagsisyan yuy mani kasalanan yu. Nu a kaw mimata, lumatêng ngaku sa uras sa a yu tanda, kaparisun gisay manakaw ya a yu tanda nu sabêt ta uras sa pallumatêng na.

⁴ Nuwa dilag dakun umnu kamuyu baysên sa Sardis ya asê nadinatan na yaming la, ta a sila nanyag nadawak

---

† 2:27 2:27 Mani Kanta 2:8-9. § 2:28 2:28 Ya labay sabin bay-in kalluwan sa maranun, si Jesus o kapangyarian mag-ari kaawyun Jesus.

kaparisun kaatag. Mita silan kaawyun kun nakayaming naputi gawan nanaspat sila kangku. ⁵ Nu sisabêt man na manambut, payamingan ku yan naputi buy a ku itas ya lagyu na sa librun biyay. Buy kilalanên kuya sa arapan Bapa ku buy sa mani ang-el na. ⁶ Sikaw wa mani mallêngê, pakaisipin yuy pansabin Ispiritun Bapan Namalyari sa mani manampalatayay miaawyun.”

Ya sulat para sa mani manampalatayay miaawyun na idi sa Filadelfia

⁷ Sinabi êt Jesus kangku ya manulat taku sa ang-el nay magbantay sa manampalatayay miaawyun na idi sa balayan Filadelfia.

“Ati ya pan-ipasabin Jesus ya banal buy mapagti-walan. Idi kangkuy susin David.* Sabêt man na buklatên ku, ayin nan makapisara buy nu sabêt man na insara kina, ayin nan makapibuklat. ⁸ Sikaw wa mani taga Filadelfia, tanda kuy mani pandaygên yu. Agyan kay iibun na agyu yu, sinunul yuy mani inturu ku buy a yu impuglaw wa lagyu ku. Kabay imbuklat kuy pasbul kamuyu buy ayin dakun sisabêt ya makapisaran ati. ⁹ Pakalêngê kaw! Ati yaman na daygên ku sa mani Judioy sakup Satanas ya idi sa balayan yu. Ta pansabin lay mani Judio sila nuwa maglaram sila. Padukwan ku sila sa arapan yu amên matandan lay pangkaidwan kataw. ¹⁰ Lumatêng nga panawun kapapalimuy kasakitan na malyari sa kaganawan tawu baydi sa babun luta. Nuwa illagan kataw sa panawun na abiin, gawan sinunul yuy utus ku ya mibabata kaw.

¹¹ Marani yakinan lumatêng. Kabay isundu yuy panunul yu sa kapêtêgan na nalêngê yu amên ayin

---

* **3:7** 3:7 susin David: ya labay sabin, dilag yan kapangyarian sa kaarian David.

sisabêt man na makakwan gantimpala yu. ¹² Nu sisabêt man na manambut, ituwad kuyan gisay tarêk sa Templun Bapan Namalyari buy manugêl lina baydu kanuman. Itatak ku kanay lagyun Namalyari ku buy lagyun balayan Namalyari ya sabay ya bayuy Jerusalem ya magtabuy ubat sa langit. Buy itatak ku êt kanay bayu kun lagyu. ¹³ Sikaw wa mani mallêngê, pakaisipin yuy pansabin Ispiritun Bapan Namalyari sa mani manampalatayay miaawyun.”

Ya sulat para sa mani manampalatayay miaawyun na idi sa Laodicea

¹⁴ Sinabi êt Jesus kangku ya manulat taku sa ang-el nay magbantay sa manampalatayay miaawyun na idi sa balayan Laodicea.

“Ati ya pan-ipasabin Jesus ya sabay siyay pambêgên Amen,† ya mapagkatiwalan buy pêtêg ga magpapêtêg buy sabay siyay pinangubatan kaganawan dinyag Bapan Namalyari. ¹⁵ Tanda kuy mani pandaygên yu. Tanda kuy a kaw nalêpêt o naumut. Labay ku dayin nalêpêt kaw o naumut. ¹⁶ Nuwa gawan maligamgam kaw, a naumut o nalêpêt, isuka kataw. ¹⁷ Pansabin yuy mabandi kawna buy idi ya kamuyuy kaganawan pangaylanganan yu. Nuwa a yu tanday kapapalunus kaw, kalulu, bulag sa kapêtêgan buy tagêktêk sa pangêlêw Bapan Namalyari. ¹⁸ Kabay pansabin ku kamuyuy manaliw kaw kangkun gintuy inlutu sa apuy amên magin pêtêg kaw mabandi. Manaliw kaw êt kangkun naputi ya yaming amên matakpan na mamakapadêng-êy ya kalabusan yu. Buy manaliw kaw panuluy panipunu sa mata amên makit yuy kapêtêgan.

---

† 3:14 3:14 *Amen: ya labay sabin, si Jesus ya kapilmiyan mani pangakun Bapan Namalyari.*

¹⁹ Pamparusan buy pan-itinêk kuy mani tawuy pangkaidwan ku. Kabay magsipêg kaw buy lubus yun pagsisyan na mani kasalanan yu. ²⁰ Abiti yaku sa lawasan pasbul yuy mallatuktuk. Nu dilag makalêngê kangku buy ibuklat nay pasbul na, sumun naku buy pagkaêm kuyan mangan.

²¹ Nu sisabêt man na manambut, biyan kuyan karapatan miknu sa danin turonu ku. Tagawan sên nanambut taku, nakaiknu wakina sa danin turonun Bapa kun Namalyari ya nakaiknu sa turonu na. ²² Sikaw wa mani mallêngê, pakaisipin yuy pansabin Ispiritun Bapan Namalyari sa mani manampalatayay miaawyun.”

4

Ya Pangulimên sa Langit

¹ Amêsên, pamakayari kun nalêngêy mani mensayi sa pituy pustun manampalatayay miaawyun, nakitan kuy nibuklat ta pasbul sa langit. Buy nalêngê kun nanguman na tunuy ya paran sênêg patutut. Sinabi na kangku, “Magdakêy ka baydi ta ipakit ku kamuy mani malyari lanu.” ² Tambêng ngakun natupus Ispiritun Bapan Namalyari buy nakitan ku sa langit ta gisay turonu ya dilag nakaiknu baydu. ³ Ya wangis na, manginangkinang kaparisun makamal la batuy jasper buy kornalina.* Buy nakapalitêng sa turonuy buwangaw wa kasin batêk batuy esmeralda. ⁴ Sa palitêng turonu, dilag luwampu buy apat pun na turonu nu saantun nakaiknuy mangatway nipagtungkulan sa langit ya nakayaming naputi buy dilag

---

* **4:3** 4:3 Ya batuy jasper magmikakanayun na batêk na nuwa malakê ya batêk nalabyung. Ya kornalina naudit ta batêk na, ya esmeralda nalabyung nga batêk na. Nasilêng nga mani batun ati buy maulaga.

kuronay gintu. ⁵ Buy ubat sa turonu nakitan kuy mag-gulisgulis ya mani kimat kaagnan na manugudug ga mani kilat. Sa arapan turonun ati, dilag pituy magdêkêtdêkêt ta sulu. Sabay ya abiin ya pituy Ispiritun Bapan Namalyari. ⁶ Sa arap turonu, dilag êt paran dagat ta sulamin na malinawlinaw wa paran kristal. Sa apat ta duyun turonu, dilag apat ta nabyay ya inlalang ya nanapnun mata sa arap buy sa bukut.

⁷ Ya nunan nabyay ya inlalang, para yan lewun. Ya ikalwa, para yan baka. Ya ikatlu, para yan lupan tawu buy ya ikaapat, para yan agila ya mallumpad. ⁸ Buy ya apat ta nabyay ya inlalang, dilag silan tianêm ma palakpak buy napnun mata angga sa aypan palakpak la. Allu buy yabi, a sila mantunggên magkantan paradi,

“Banal, Banal, Banal

la Panginuun tamun Namalyari ya Makapangyarian sa kaganawan.

Siyay Bapan Namalyari sabitun nuna, amêsên buy kanuman.”

⁹ Ya apat ta nabyay ya inlalang, mamarangal buy mag-pasalamat sila sa nakaiknu sa turonu ya mambumyay kanuman. ¹⁰ Kaban mangulimên sila, ya mani luwampu buy apat ta mangatway nipagtungkulan sa langit, manduku buy mangulimên sila sa arapan nakaiknu sa turonu ya mambumyay kanuman. Buy pan-idin lay kurona la sa arapan turonu buy pansabin lay,

¹¹ “Bapan Namalyari ya Panginuun yan, kay sikay naspat mananggap

panggalang, pamarangal, buy kapangyarian.

Ta sikay nanyag kaganawan

buy sa kapamilatan kalabayan mu, nadyag buy nabiyang silan biyay.”

5

Ya Kasulatan buy Biserun Tupa

¹ Pamakayarin abitu, nakit kuy kasulatan na nakatilitil ya tatalan sa wanan nakaiknu sa turonu. Dilag nakasulat sa mikapaka buy insaran pituy pamigta.* ² Nakit kuy gisay makapangyarian na ang-el Bapan Namalyari ya masnêg magsabin, “Sisabêt ta sêpat mamitas pamigtan ati ya kasulatan?” ³ Nuwa ayin gisa man sa langit, o sa babun luta o sa aypan luta ya sêpat mamitas pamigta buy ayin sêpat mamasan nakasulat baydu. ⁴ Sadyay tangis ku gawan ayin nakun nakitan na sêpat mamitas pamigta buy ayin sêpat mamasan nakasulat baydu. ⁵ Amêsên, ya gisa sa luwampu buy apat ta mangatway nipagtungkulan ya nagsabi kangkun paradi, “Agana ka manangis gawan si Jesus ya pambêgên Lewun† ya ubat sa layin Arin David‡ ya ubat êt sa layin Juda, nanambut tana. Kay siyay sêpat mamitas pituy pamigta buy sêpat mamibuklat kasulatan na nakatilitil.”

⁶ Pamakayari, nakit kuy Biserun Tupay paran pinati la awlagi ya nakaidêng sa bunak mani mangatway nipagtungkulan buy apat ta nabyay ya inlalang ya nakapalitêng sa turonun Bapan Namalyari. Buy si Biserun Tupa, dilag yan pituy sungay buy pituy mata. Ya pituy mata, sabay ya pituy Ispiritun Bapan Namalyari ya in-utus na sa kaganawan lugal baydi sa babun luta. ⁷ Amêsên, si Biserun Tupa, kingwa nay nakatilitil la kasulatan ya idi sa wanan gamêt un abituy nakaiknu sa turonu. ⁸ Sên kêwên naynay kasulatan, si ati silay apat ta nabyay ya inlalang

---

* 5:1 5:1 Insara lay nakatilitil la sulat amên matandan la nu dilag namibuklat sulat. † 5:5 5:5 Paradi ya labay sabin “Lewun na ubat sa layin Juda” sabay si Cristu (Genesis 49:8-10). ‡ 5:5 5:5 Sa Isaias 11:10 dilag sinabi ya lumatêng nga Ari o Mamiligtas ya maubat sa layin Arin David.

buy ya luwampu buy apat ta mangatway nipagtungkulan, nagpalukub sila sa arapan Biserun Tupa. Balang gisa kalla, dilag alpa buy silyaw wa gintu ya napnun pabangi ya sabay ya panalangin mani tawuy pinilin Bapan Namalyarin kay kana. ⁹ Nagkanta silan bayuy kanta. Ya pan-ikanta lay,

“Kay sikay sêpat mangwan nakatilitil la kasulatan

buy mamitas un mani pamigta,

gawan pinati laka

buy sa kapamilitan daya mu, inatbus muy mani tawu

ubat sa balang layi, mani sabi, buy bansa

amên magin tawu silan Bapan Namalyari.

¹⁰ Dinyag mu silan mani tawuy pag-arian Bapa tamun

Namalyari buy mani pari amên maglingkud kana,

buy mag-ari sila lanu baydi sa babun luta.”

¹¹ Amêsên, nakit ku buy nalêngê kuy tunuy mani angel ya asê mabilangbilang. Nakapalitêng sila sa turonu, sa apat ta nabyay ya inlalang buy sa luwampu buy apat ta mangatway nipagtungkulan. ¹² Nagkanta silan masnêg ga panggalang. Ya ingkanta la,

“Si Biserun Tupay pinati la awlagi,

kay siyay sêpat mananggap kapangyarian,

pibandiyari, kabiyasnan, kaksawan,

karangalan, kangêdan, buy pangulimên!”

¹³ Pamakayari, ya kaganawan inlalang ya idi sa langit, sa babun luta, sa aypan luta, buy sa dagat, magkanta sila êt paradi,

“Sa nakaiknu sa turonu buy sa Biserun Tupa

ya pangulimên, karangalan, kangêdan, buy kapang-

yarian kanuman.”

¹⁴ Nakitbay ya apat ta nabyay ya inlalang, “Awuy Pang-inuun.” Buy ya mangatway nipagtungkulan, nagpalukub sila buy nangulimên sa nakaiknu sa turonu buy sa Biserun Tupa.

6

Ya pamitas mani pamigta

¹ Amêsên, nakit kuy intas Biserun Tupay nunan pinamigta sa kasulatan ya nakatilitil. Pamakayari, nalêngê kuy paran masnêg ga kilat ya sabay ya tunuy gisa sa apat ta nabyay ya inlalang ya nagsabin “Mita kayna!” ²Sên nangêlêw waku, nakitan kuy gisay naputi ya kabayu. Ya nakasakay, mitatalan yan bayi buy binyanan yan kurona. Buy namita ya amên manambut sa mani laban.

³ Sên intas êt Biserun Tupay ikalway pinamigta sa kasulatan, nalêngê kuy ikalway nabyay ya inlalang ya nagsabin paradi, “Mita kayna!” ⁴ Amêsên, gisay naudit ta kabayuy nag-awas. Buy ya nakasakay, binyanan yan maragul la ispada buy karapatan mamitas kapatêtbêkan baydi sa babun luta. Sa pakapakun baydu, mipapati ya mani tawu.

⁵ Sên intas sa êt Biserun Tupay ikatluy pinamigta sa nakatilitil la kasulatan, nalêngê kun nagsabi ya ikatluy nabyay ya inlalang, “Mita kayna!” Buy nakit kun nag-awas ya gisay kabayuy nauyang. Ya nakasakay, manalan yan panimbang. ⁶Pamakayari, nalêngê kuy tunuy ya ubat sa pibunakan apat ta nabyay ya inlalang ya magsabin paradi, “Ya upa sa gisay allu, sabay ya gisay kilun trigu o tatluy kilun arinay saliwin na.* Nuwa agana mu itag-ay ya alagan larun ulibu buy alagan alak ka ubat sa sabên ubas.”

⁷ Sên intas sa êt Biserun Tupay ikaapat ta pinamigta sa nakatilitil la kasulatan, nalêngê kuy ikaapat ta nabyay ya inlalang ya nagsabin, “Mita kayna!” ⁸ Buy nakitan kuy gisay napêtlay kabayu. Ya nakasakay, Kamatyan na

---

* **6:6** 6:6 Sa pêtêg ga ulaga sa gisay allun upa makasaliw silan 12-15 ya kilun trigu o 36-45 ya kilun arina.

lagyu na buy ya lagyun manunul kana, Hades ya labay sabin lugal nangamamati. Binyanan silan kapangyarian mamatin tawu sa ikaapat ta baagi baydi sa babun luta sa kapamilatan gera, layang, sakit buy mangatubag ga ayup.

⁹ Sên intas sa êt Biserun Tupay ikalimay pinamigtan kasulatan, nakit ku sa sulêplêp kuy idi sa aypan pamian-dugan kan Bapan Namalyari ya kaladwan mani tawuy pinati awlagi gawan sa pagtiwala buy pamipapêtêg lan Sabin Bapan Namalyari. ¹⁰ Masnêg lan pansabin, “Pang-inuun ya Makapangyarian, banal buy tapat, parasaantun kabuyut kay mangêtêng bayu mu parusan buy ablasên ya namati kanyan?” ¹¹ Buy balang gisa sa mani nati, binyanan silan naputi ya yaming. Pamakayari, sinabin Jesus kalla, “Mangêtêng kaw pun pêrad da panawun angga sa mikumpletuy bilang un pinati lay kaparisu yun mipapatêl ya maglingkud kan Bapan Namalyari.”

¹² Sên intas sa êt Biserun Tupay ikaanêm ma pinamigtan kasulatan, nangayun malakas. Dinumiglêm ma allu ya paran yaming nga nauyang buy inumudit ta buwan un paran daya. ¹³ Nanabuy mani bêtêwên sa babun luta ya paran tagêy igus sa nailê ya nanêgnêg gawan sa sadyay lakas angin. ¹⁴ Nitas sa langit ya paran intilitil la papel. Buy nitas êt ta kaganawan bung-uy buy mani isla sa binyanan la.

¹⁵ Ya mani ari baydi sa babun luta, ya mani nipag-tungkulan, ya mani mamunu sa mani sundalus, ya mani mabandi, ya mani dilag kapangyarian, buy ya kaganawan tawu, ipus man o asê, nagtagu sila sa mani lêyang buy sa mangaragul la batu sa mani bung-uy. ¹⁶ Sinabi la sa mani bung-uy buy sa mangaragul la batu, “Tugpawan yukay buy itagu amên a yan makitan na lupan nakaiknu sa turonu buy amên a yan madanasan na tubag Biserun Tupa. ¹⁷ Tagawan inlumatêng nganay alluy kapapalimuy

sadyay tubag Bapan Namalyari buy Biserun Tupa. Buy ayin taganan makapibabata.”

7

Ya 144,000 tinatakan ubat sa mani layin Israel

¹ Pamakayari, nakit kuy apat ta ang-el ya nakaidêng sa apat ta duyun babun luta. Pambênbênan lay apat ta angin amên asê maanginan na babun luta, dagat o dakun sabêt man na puun kayu. ² Buy nakit ku pun êt ta gisay ang-el ya ubat sa puputakan mamut. Tatalan nay panatak un Bapan Namalyari ya nabyay. Buy masnêg nan sinabi sa apat ta ang-el la binyanan kapangyarian mallasak sa babun luta buy sa dagat, ³ “Agana yu pun sirên na babun luta, ya dagat, buy mani puun kayu anggan a yan pun natatakan na waêng mani maglingkud sa Panguinun tamun Namalyari.” ⁴ Nalêngê kuy dinalan buy apattapu buy apat ta libu ya bilang kaganawan natatakan ya ubat sa mapu buy luway layin Israel.

⁵ Ya layin Juda, mapu buy luway libu.

Ya layin Ruben, mapu buy luway libu.

Ya layin Gad, mapu buy luway libu.

⁶ Ya layin Aser, mapu buy luway libu.

Ya layin Neftali, mapu buy luway libu.

Ya layin Manases, mapu buy luway libu.

⁷ Ya layin Simeon, mapu buy luway libu.

Ya layin Levi, mapu buy luway libu.

Ya layin Isacar, mapu buy luway libu.

⁸ Ya layin Zebulun, mapu buy luway libu.

Ya layin Jose, mapu buy luway libu.

Ya layin Benjamin, mapu buy luway libu.

Ya mani tawu sa arap turonun Bapan Namalyari

⁹ Pamakayari, nakit kuy bapan lakên tawuy asê mabilangbilang. Naubat sila sa kaganawan bansa, layi, buy mani sabi. Nakaidêng sila sa arapan turonu buy sa arapan Biserun Tupa. Nakayaming silan makarang nga naputi buy tatalan lay mani palapan palaspas. ¹⁰ Masnêg lan pansabin,

“Ulimênên si Bapan Namalyari ya nakaiknu sa turonu buy ulimênên êt ya Biserun Tupa, gawan inligtas lakay sa kaparusan!”

¹¹ Nidêng nakapalitêng ya kaganawan ang-el sa apat ta nabyay ya inlalang buy ya mangatway nipagtungkulan sa langit ya nakapalitêng êt sa turonu. Nagpalukub ya mani ang-el sa arapan turonun Bapan Namalyari buy nangulimên sila kana. ¹² Paradi ya sinabi la, “Awuy Panginuun!

Ya pangulimên, ya kangêdan, ya kabiyasnan, ya pagpasalamat, ya karangalan, ya kapangyarian buy ya kapas-êyan,

idi sa Bapa tamun Namalyari kanuman!

Awuy Panginuun!”

¹³ Amêsên, namatang kangkuy gisa sa mani luwampu buy apat ta mangatway nipagtungkulan, “Sisabêt ta abitu silay nakayaming makarang nga naputi buy antuy ubatan la?”

¹⁴ Nakitbay yaku kana, “Kakay, kay sikay magtanda!”

Buy sinabi na kangku, “Sabay abiin silay nakadanas sadyay pamasakit nuwa a sila sinumuku. Inlinis buy pinapakaputi lay yaming la sa kapamilatan dayan Biserun Tupa.”

¹⁵ Gawan a sila sinumuku sa pamasakit kalla, kabay idi sila sa arap turonun Bapan Namalyari. Allu buy yabi silan maglingkud kan Bapan Namalyari sa Templu na. Si Bapan Namalyari ya nakaiknu sa turonu na ya sabay ya mallukub

kalla. ¹⁶ A silayna lumayang o mapêl-angan. Buy a silayna maumutan allu o dakun sabêt ta makatêktêk. ¹⁷ Gawan ya Biserun Tupa, idi ya sa danin turonu ya sabay ya mallukub buy mamilaku kalla sa mani sibul la mam-in biyay. Buy itas Bapan Namalyari ya sakit buy kalungkutan la kanuman.*

8

Ya Pamitas ikapituy Pinamigta sa kasulatan

¹ Sên intas Biserun Tupay ikapituy pinamigtan kasulatan, nangimbêk ka langit un kapakay uras.

² Pamakayari, nakit kuy pituy ang-el la nakaidêng sa arapan Bapan Namalyari. Ya balang gisa kalla, binyanan patutut.

³ Amêsên, inlumâtêng pun êt ta gisay ang-el la mantan gisay gintuy pamyanan ya pangêwêkan pabangi. Nidêng ya sa arapan pamiandugan kan Bapan Namalyari. Indin kanay malakêy pabangi amên iawyun na sa panalangin kaganawan pinilin Bapan Namalyarin kay kana. Buy inandug nay ati sa gintuy pamiandugan ya idi sa arapan turonun Bapan Namalyari. ⁴ Ya asuk ka ubat sa pan-êwêkên na pabangi buy ya panalangin mani pinilin Bapan Namalyarin kay kana, niagnan nitag-ay ubat sa gamêt ang-el papakun sa arapan Bapan Namalyari. ⁵ Pamakayari, kingwan ang-el ya gintuy pamyanan inêwêk ka pabangi, pinakapnu nan bayan apuy buy insamwag na sa luta. Buy tambêng nangimat, nangilat, nanugudug buy nangayun.

Ya mani patutut

⁶ Amêsên, naglêan na pituy ang-el amên patunuyun na patutut ta indin kalla.

---

* ^{7:17} 7:17 Sa Griego ati ya nakasulat, “Buy punisan nan Bapan Namalyari ya balang luwa sa mata la.”

⁷ Sên pinasnêg gan nunan ang-el ya patutut na, nanguran elu buy apuy ya dilag daya. Buy naslêb ya ikatluy baagin babun luta buy ikatluy baagin kaganawan puun kayu buy kaganawan nikalutêdlutêd da lamun.

⁸ Sên pinasnêg êt ikalway ang-el ya patutut na, nanabu sa dagat ta apuy ya magdêkêtdêkêd ya paran gisay maragul la bung-uy. Nadyag dayay ikatlun baagin dagat.

⁹ Kabay nati êt ta ikatluy baagin mani mambumyay sa dagat, buy nalasak ya ikatluy baagin mani barku sa dagat.

¹⁰ Sên pinasnêg ga êt ikatlun ang-el ya patutut na, ubat sa langit, nanabu sa ikatlun baagin kaganawan mani ilug buy mani sibul ya gisay maragul la bêtêwên ya magdêkêtdêkêd. ¹¹ Ya lagyun ati ya bêtêwên, “Napait.” Kabay pinumait ta lanêm ya kinapinabwan na. Buy sên nainêm malakêy tawuy abituy lanêm, nati sila.

¹² Sên pinasnêg ga êt ikaapat ta ang-el ya patutut na, nalasak ya ikatluy baagin mamut, ikatluy baagin buwan buy ikatluy baagin kaganawan mani bêtêwên. Kabay nitas ya ikatluy baagin sawang mamut buy yabi.

¹³ Pamakayari, nakit kuy gisay agilay mallumpad sa langit. Nalêngê kuy masnêg nan pansabin, “Mamakapalunus! Mamakapalunus! Mamakapalunus ya manugêl sa babun luta sa pamasnêg tatluy ang-el un patutut la!”

9

¹ Sên pinasnêg êt ikalimay ang-el ya patutut na, nakit kuy nanabu sa babun lutay gisay bêtêwên* ya ubat sa langit. Buy indin sa bêtêwên ya susin kalalêlalêan sukulan sa aypan luta.† ² Sên imbuklat nay ati, nag-awas ya makudpay asuk ya paran ubat sa maragul la pallutwan

* **9:1** 9:1 *gisay bêtêwên*: ya labay sabin, gisay ang-el (Pahayag 9:11). † **9:1** 9:1 *kalalêlalêan sukulan sa aypan luta*: ya labay sabin ya kulungan nadawak ka ispiritu kaban mangêtêng silan kaparusan.

tinapay. Natugpawan asuk ka mamut. Kabay dinumiglêm ma babun luta. ³ Buy ubat sa asuk, nipag-awas sa mani durun buy nikyat sa luta. Binyanan silan kapangyarian mamasakit sa pangayat la, kaparisun pangayat kulsisipit. ⁴ Intipan kallay agana la sirên na mani lamun, gitna, o mani puun kayu nun a kay ya pasakitan la, abituy mani tawuy ayin tatak Bapan Namalyari sa waêng la. ⁵ Nuwa a sila tinulutan patin na mani tawuy ayin tatak Bapan Namalyari, nun a kay pasakitan sila sa limay buwan sa kapamilatan paran pangayat kulsisipit. ⁶ Buy sa panawun na abiin, labay pun mani tawun mati sila, nuwa a sila mati.

⁷ Ya mani durun, para silan kabayuy nakal-an makilaban. Dilag nakapaluntu sa ulu lay paran kuronay gintu buy ya lupa la, napakalupan tawu. ⁸ Makarang nga sabut la kaparisun sabut babayi buy paran bangil lewun na bangil la. ⁹ Ya pagaw la, dilag panagkay diyag sa bakal buy ya tunuy palakpak la, paran tarit mani kalesa ya pagsakayan mani sundalus sa gera ya pangguluyun malakêy kabayuy manduyung sa labanan. ¹⁰ Ya ikuy la, kaparisun ikuy kulsisipit buy dilag kapangyarian mamasakit sa mani tawu sa lalên limay buwan. ¹¹ Ya ari la sabay ya ang-el la magbantay sa kalalêlalêan sukulan sa aypan luta. Abadon na lagyu na sa sabin Hebreo buy Apolion êt taman na lagyu na sa sabin Griego ya labay sabin Mallasak.

¹² Nayari yay nunay mamakapalimu, nuwa dilag pun luway mamakapalimuy lumatêng.

¹³ Sên pinasnêg ikaanêm ma ang-el la patutut na, nalêngê kuy gisay tunuy ya ubat sa apat ta sungay sa mani duyun gintuy pamiandugan ya idi sa arapan Bapan Namalyari. ¹⁴ Sinabi na sa ikaanêm ma ang-el la dilag patutut, "Ibus minay apat ta ang-el ya nakagapus sa maragul la ilug Eufrates." ¹⁵ Kabay imbus ya apat ta ang-el amên patin lay ikatlun baagin mani tawu sa babun luta.

Taganan in-il-an sila para sa uras, allu, buwan buy tawun na ati. ¹⁶ Nalêngê kuy luwan dalan na milyun na bilang mani sundalus ya nakasakay sa kabayu.

¹⁷ Buy nakit ku sa sulêplêp kuy mani kabayu. Buy ya mani nakasakay, dilag silan naudit ta panagka ya idi sa pagaw la ya paran apuy, nalabyung paran safiro buy kulay ukuy ya paran asupri. Ya ulun mani kabayu, paran ulun lewun buy dilag apuy, asuk, buy asupri ya umawas sa bêbêy la. ¹⁸ Gawan sa tatluy salut ya nag-awas sa bêbêy la ya sabay ya apuy, asuk buy asupri, nati ya ikatluy baagin mani tawu sa babun luta. ¹⁹ Ya kapangyarian mani kabayu, idi sa bêbêy buy ikuy la. Ya ikuy la, paran ulun utan ya sabay ya panggamitin lan mamasakit.

²⁰ Ya nitagan na tawu sa babun lutay asê nati sa mani salut ta abitu, a sila nagsisi sa mani kasalanan la nun a insundu la pun êt ta pangulimên la sa mani nangadawak ka ispiritu buy sa mani ribultuy kay diyag mani gamêt la, mani diyusdiyusan ya diyag sa gintu, pilak, tangsu, batu buy kayu ya asê makakit, makalêngê o makabita. ²¹ A la êt pinagsisyan na pamati la, ya pangkukulam la, ya pamikikanayun la o panakaw la.

10

Ya Ang-el buy Nangabêlêng nga Kasulatan

¹ Pamakayari, nakit kina êt ta gisay makapangyarian na ang-el la manyêmêpa ubat sa langit. Nauklupan ulap pa lawini na buy dilag buwangaw sa babun ulu na. Mang-inangkinang paran mamut ta lupa na buy paran tarêk apuy ya mani bitis na. ² Dilag yan pantalanên na nabêlêng nga kasulatan na nakatilitil la nakabuklat. Intudak na sa dagat ta wanan bitis na buy sa lutay naman na udin bitis na. ³ Nan-angaw yan paran nan-ungul la lewun buy pikitbayan yan mangêlêdêgêd da pituy kilat. ⁴ Buy sên

isulat ku dayi ya nalêngê ku sa pituy kilat, nalêngê kuy tunuy ya ubat sa langit. Sinabin ati, “Agana mina isulat ta sinabin pituy kilat. Iliim mu tana pun.”

⁵ Pamakayari, nakit kuy abituy ang-el la nakaidêng sa dagat buy sa luta. Intag-ay na sa langit ta wanan gamêt na buy ⁶ nangaku ya sa lagyun Bapan Namalyari ya nabyay kanuman ya nanyag kaganawan idi sa langit, kaganawan idi sa babun luta buy kaganawan idi sa dagat. Sinabi na, “Asina maêpêng nga panawun. ⁷ Nu patunuyun ikapitun ang-el la patutut na, tuparên Bapan Namalyari ya palanu nay nakaliim, kaparisun impatanda na awlagi sa mani propetay lingkud na.”

⁸ Pamakayari, nalêngê kuy tunuy ya ubat sa langit ta nagsabin paradi kangku, “Lakwên muy ang-el la nakaidêng sa dagat buy sa luta. Kêwên muy tatalan nay libruy nakabuklat.”

⁹ Kabay nagdani yaku sa ang-el buy inyawad ku kanay kasulatan. Sinabi na kangku, “Awu, kêwên mina buy kanên. Matam-is sa bêbêy muy abiin un paran pulut panilan, nuwa naapak sa banaw mu.” ¹⁰ Kingwa ku sa gamêt nay kasulatan buy kinnan ku. Para yan pulut panilan na natatam-is sa bêbêy ku. Nuwa sên naibuun kina, naapak sa banaw ku.

¹¹ Pamakayari, sinabi na kangku, “Kaylangan minan ipatandan manguman na pan-ipasabin Bapan Namalyari tungkul sa mani tawu, sa mani bansa, sa mani sabi buy sa mani ari.”

11

Ya Luway Magpapêtêg

¹ Pamakayarin abitu, binyanan nakun ang-el* un gisay panukad da paran t êkên buy sinabi na kangku, “Mita kayna ta sukadên muy Templun Bapan Namalyari buy abituy pamiandugan. Bilangên mu êt ta mani tawuy mangulimên baydu. ² Nuwa agana mina sukadên na lawasan Templu, gawan abituy indin sa mani tawuy asê manampalataya kan Bapan Namalyari. Buy ya mani tawun abiin, sakupun† lay Banal la Balayan Jerusalem sa lalên apattapu buy luway buwan. ³ Sa panawun abiin, mamiutus sakun luway magpapêtêg ku. Nakayaming silan nauyang buy ipatanda lay Sabin Bapan Namalyari sa lalên gisay libu buy luwan dalan buy anêmmapuy allu.”‡

⁴ Ya luway magpapêtêg, sabay silay labay sabin luway puun kayun ulibu§ buy luway pamyanan sulu. Nidêng sila sa arapan Panginuun un buun babun luta. ⁵ Nu dilag kalabay mamasakit sa luway magpapêtêg, dilag apuy ya mag-awas sa bêbêy la ya manlêb kalla. Parabayduy ikamatin sisabêt man na kalabay mamasakit kalla. ⁶ Dilag silan kapangyarian mamatgên uran kaban pansabin lay pan-ipasabin Bapan Namalyari kalla. Buy dilag sila êt kapangyarian daygên dayay lanêm buy mamasakit kaganawan tawu baydi sa babun luta un kaganawan kalasin salut, sa sabêt man na uras ya labay la.

⁷ Pamakayarin ipatandan luway magpapêtêg ya pan-ipasabin Bapan Namalyari, magsalwang ngay matubag ga ayup pa ubat sa kalalêlalêan sukulan sa aypan luta amên makilaban sa luway magpapêtêg. Masambut buy

---

* 11:1 11:1 Sa Griego, “binyanan nakun gisay panukad.” † 11:2 11:2 Sa Griego, ya “sakupun” “piturakturakan.” ‡ 11:3 11:3 Ya apattapu buy luway buwan o gisay libu buy luwan dalan buy anêmmapuy tawun na allu o tatlu buy kapitnay tawun, kay gîgisay labay sabin. Ati ya panawun na indin Bapan Namalyari para sa mani kapati na. § 11:4 11:4 Zacarias 4:1-14.

mapatin matubag ga ayup ya luway magpapêtêg. ⁸ Ya bangkay la, kay pasawên la tana sa dan balayan Jerusalem ya sabay ya balayan na pinipakwan Panginuun la sa kurus. Buy ya balayan na abiin, maiparisu ya sa Sodoma buy sa Egipto ya sadyay kadawakan. ⁹ Sa tatlu buy kapakay allu, ya bangkay la, piêlêw-êlêwan tan mani tawuy ubat sa magmikakanayun na layi, mani sabi buy mani bansa. Buy a la tulutan mailbêng. ¹⁰ Matulay mani tawuy idi baydi sa babun luta, gawan sa pangamatin luway magpapêtêg. Magsaya buy mipam-in degaluy balang gisa, gawan nati yay luway magpapêtêg ga namasakit sa mani tawuy idi baydi sa babun luta.

¹¹ Nuwa pamakalibas tatlu buy kapakay allu, pinabyay silan manguman Bapan Namalyari buy nidêng sila. Buy ya mani tawuy nakakit kalla, sadyay limu la. ¹² Pamakayari, ya luway magpapêtêg ya nanguman nabyay, nalêngê lay masnêg ga tunuy ya ubat sa langit ya nagsabin paradi, “Magdakêy kaw baydi!” Kaban pan-êlêwên silan mani kapati la, ya luway nanguman nabyay, pan-itag-ay silan ulap papakun sa langit.

¹³ Sa uras êt ta abitu, nangayun sadyay lakas. Buy nalasak ka ikamapuy baagin balayan Jerusalem buy pituy libuy tawuy nati. Taganan nalimwan mani tawuy nitagan buy nangulimên sila kan Bapan Namalyari ya idi sa langit.

¹⁴ Buy nayari yanay ikalway mamakapalimu, nuwa narani ya êt ta ikatlu.

Ya ikapituy patutut

¹⁵ Amêsên, sên pinasnêg ikapituy ang-el la patutut na, dilag gakun nalêngêy mani masnêg ga tunuy ya ubat sa langit ya magsabin paradi,
 “Ya kaganawan pag-arian baydi sa babun luta,

idi yana kan Bapa tamun Namalyari buy kan Cristuy pinili na.

Mag-ari yina kanuman.”

¹⁶ Amêsên, ya luwampu buy apat ta mangatway nipagtungkulan ya nakaiknu sa turonu la sa arapan Bapan Namalyari, nagpalukub sila buy nangulimên kan Bapan Namalyari. ¹⁷ Sinabi la,

“Bapan Namalyari ya Makapangyarian sa kaganawan, sikay Namalyari awlagi buy anggay nabay amêsên. Magpasalamat kay kamu gawan ginamit muy sadyay kapangyarian mu buy mag-ari kayna baydi sa babun luta.

¹⁸ Natubag-tubag ga mani tawuy asê mangilala kamu, nuwa niras say panawun tubag mu, buy pangatul mu sa mani nati.

Panawun nan biyan mun gantimpalay mani propetay maglingkud kamu, ya mani pinili mun kay kamu buy ya kaganawan naglimu kamu, nipagtungkulan man o ayin.

Panawun nan pallipul mun mani nallasak sa babun luta.”

¹⁹ Pamakayari, nibuklat ta pasbul Templun Bapan Namalyari ya idi sa langit, buy nakit sa lalên Templuy Baul un Kasunduwan*. Amêsên, nangilat, nangimat, nangêlêdêgêd, nangayun buy nanguran maragul la elu.

12

Ya babayi buy dragun

¹ Pamakayarin abitu, nakit ku sa langit ta taganan mamakaupapas. Nakit kuy gisay babayi ya nakayaming allu buy nakatudak ya sa buwan. Dilag yan kuronay mapu buy luway bêtêwên. ² Nabuktut ya buy marani

* **11:19** 11:19 Exodo 25:10-22; Hebreo 9:4; Hebreo 8:1; 8:2; 8:5; Exodo 25:15; Deuteronomio 10:1-5.

yan manganak. Kabay kapan-angaw-angaw na gawan sa sadyay ilab matanam na.

³ Dilag gaku pun nakit sa langit ya taganan mamakau-papas. Nakit kuy maragul buy naudit ta dragun ya dilag pituy ulu buy mapuy sungay na. Ya balang ulu na, dilag kurona. ⁴ Intangay ikuy nay ikatluy baagin mani bêtêwên sa langit buy insamwag sa babun luta. Pamakayari, nidêng nga dragun sa arapan babayi ya manganak amên ibuun na kulaw sa uras sa miawas sa ati.* ⁵ Buy nanganak ka babayi un gisay kulaw wa liyaki ya sabay ya mag-ari sa kaganawan bansa buy maigpit êt ta pag-ari na† kalla. Buy dilag nanamsam sa kulaw buy gintan kan Bapan Namalyari ya nakaiknu sa turonu na. ⁶ Amêsên, tinumakas êt ta babayi papakun sa kakyangan, sa gisay lugal la in-il-an Bapan Namalyari ya tugêlan na. Buy saysayên ya baydun gisay libu buy luwan dalan buy anêmmapuy allu.

⁷ Pamakayari, dilag gera sa langit. Si Miguel ya mamunun mani ang-el buy mani kaawyun nan ang-el, nakilaban sila sa dragun buy mani ang-el na.‡ ⁸ Nasambut ta dragun buy mani ang-el na. Kabay impatas sila sa langit. ⁹ Insamwag Miguel buy ang-el ya maragul la dragun buy mani ang-el na sa babun luta. Ya dragun, sabay ya utan sabitun nunan panawun§ buy pambêgên Diyablu o Satanas ya sabay ya mamilitêp sa kaganawan tawu sa babun luta.

¹⁰ Pamakayari, nalêngê kuy masnêg ga tunuy ya ubat sa langit. Sinabi na,
 “Inlumatêng ngay pamiligtas Bapan Namalyari!
 Pan-ipakit naynay kapangyarian buy pag-ari na
 buy ya karapatan Cristu ya pinili na.

---

* 12:4 12:4 Judas 1:6. † 12:5 12:5 Sa Griego, mag-ari sa kapamilitan têtên na bakal. ‡ 12:7 12:7 Judas 1:9. § 12:9 12:9 Genesis 3:1-15.

Tagawan impatas nayna ubat sa langit ta
manangkan sa mani mapatêl tamu sa arapan Bapan
Namalyari allu buy yabi.

¹¹ Nasambut tinan mani mapatêl tamu
sa kapamilatan dayan Biserun Tupa
buy sa kapêtêgan na pan-ipapêtêg la.

A sila malimun idin na biyay la
alang-alang sa panampalataya la.

¹² Kabay matula kaw, sikaw wa mani manugêl sa langit.
Nuwa mamakapalunus kaw wa mani manugêl sa babun
luta buy sa dagat
gawan insamwag ga baysên kamuyu si Satanas.

Natubag-tubag ya
gawan tanda nay pêrad tay panawun para kana.”

¹³ Sên nakit dragun na insamwag gina sa luta, tinagal
nay babayi ya nanganak kulaw wa liyaki. ¹⁴ Nuwa ya
babayi, binyanan yan luway palakpak kaparisun palakpak
maragul la agila amên makalpad ya sa lugal la kakyangan
na in-il-an kana. Baydu yan saysayên sa tatlu buy kapit-
nan tawun amên miligtas ya sa dragun. ¹⁵ Pamakayari,
ya dragun, namipaawas yan lanêm sa bêbêy na kaparisun
maragul la lanab amên mianul la babayi. ¹⁶ Nuwa sinaw-
pan lutay babayi. Nibuklat ta luta buy sinêpsêp nay lanêm
ma impaawas dragun. ¹⁷ Amêsên, gawan sa sadyay tubag
dragun sa babayi, impawês nay tubag na sa kaatag anak
babayi ya nitagan. Sabay silay mani tawuy manunul
sa mani utus Bapan Namalyari buy manugêl tapat sa
kapêtêgan na inturun Jesus. ¹⁸ Buy nidêng nga dragun sa
agid dagat.*

---

* **12:18** 12:18 Nidêng ya amên êtêngên o bêngên na matubag ga ayup.

13

Ya Luway Matubag ga Ayup

¹ Pamakayari, nakit kuy matubag ga ayup pa inumawas ubat sa dagat. Pituy ulun ati buy mapuy sungay na. Balang sungay na, dilag kurona buy sa balang ulu na, dilag nakasulat ta lagyuy pamustak kan Bapan Namalyari.

² Ya matubag ga ayup, para yan leopardo. Ya bitis na, paran bitis osu. Ya bêbêy na, paran bêbêy lewun. Buy ya dragun, indin na sa matubag ga ayup pa kapangyarian na, turonu na buy karapatan na. ³ Nakit kuy dilag nukay gisay ulun matubag ga ayup, ya ikamati nayna dayi, nuwa inumiyul yapun êt. Gawan sa nalyarin abitu, taganan nakaupapas sa mani tawu sa buun babun luta buy nanunul sila sa matubag ga ayup. ⁴ Amêsên, gawan sa parabay-
duy kapangyarian na indin dragun sa matubag ga ayup, nangulimên na mani tawu sa dragun. Buy nangulimên sila êt sa matubag ga ayup buy sinabi lay, “Ayin kaparisuy abiin ya matubag ga ayup! Sisabêt pun na makadêgdêg lumaban kana?”

⁵ Ya matubag ga ayup, tinulutan Bapan Namalyarin magsabin nadawak laban kana buy mag-ari ya sa apat-tapu buy luway buwan. ⁶ Nagsabi yan nadawak laban kan Bapan Namalyari, laban sa lagyun Bapan Namalyari, laban sa tutugêlan na buy laban sa kaganawan manugêl sa langit. ⁷ Si Bapan Namalyari, tinulutan nay matubag ga ayup pa labanên buy sambutun nay mani pinili nan kay kana. Buy binyanan yan karapatan mag-ari sa mani tawu sa kaganawan layi, sabi, buy bansa baydi sa babun luta. ⁸ Ya mani tawu baydi sa babun luta, ulimênên lay matubag ga ayup, liban ta sa mani tawuy ubat pun sa dinyag ga babun luta, nakasulat tay lagyu la sa librun biyay. Ya magbandin librun abiin sabay ya Biserun Tupay pinati.

⁹ Sikaw wa mallêngê, pakaisipin yuy ati. ¹⁰ Sisabêt man na tawuy intakdan dakpên, dakpên ya. Buy sisabêt man na intakdan mati sa ispada, mati ya êt sa ispada. Kabay ya mani pinilin Bapan Namalyarin kay kana, kaylangan lan mibabata buy manugêl tapat kana.

¹¹ Pamakayari, nakakit takina êt gisa pun na matubag ga ayup ya inumawas ubat sa luta. Luway sungay na ya paran sungay tupa, nuwa nu magsabi ya, katunuy yan dragun. ¹² Ginamit nay kaganawan kapangyarian nunan matubag ga ayup. Pinilit nay kaganawan tawu baydi sa babun lutay mangulimên sa nunan matubag ga ayup pa sadyay nuka ya paran ikamati nayna dayi, nuwa inumiyul êt. ¹³ Ya ikalway matubag ga ayup, namipakit yan taganan mamakaupapas kaparisun pamauran nan apuy sa arapan mani tawu. ¹⁴ Buy gawan sa mani abiin ya mamakaupapas sa impadyag kanan nunan matubag ga ayup, nailitêp nay mani tawu sa babun luta. In-utus nay mani tawuy manyag ribultun nunan matubag ga ayup ya dilag sadyay nuka gawan sa ispada nuwa nabyay yapun êt.

¹⁵ Tinulutan Bapan Namalyari ya ikalway matubag ga ayup ya biyan nan biyay ya ribultu amên makapagsabi ya. Amêsên, intipan ribultuy patin na kaganawan asê kalabay mangulimên kana. ¹⁶ Pinilit ikalway matubag ga ayup pa kaganawan tawun tatakan na wanan gamêt la o ya waêng la, nipagtungkulan man o ayin, mabandi man o kalulu, ipus man o asê. ¹⁷ Sisabêt man na asê kalabay magpatatak lagyu o bilang nunan matubag ga ayup, a ya malyarin mamisaliw o manaliw.

¹⁸ Kaylangan di ya kabiyasnan. Matandan tawuy biyasa nu sabêt ta labay sabin bilang matubag ga ayup, tagawan bilang nga ati un lagyun gisay tawu. Ya bilang na, anêm ma ralan buy anêmmapu buy anêm (666).

14

Ya mani kantan inatbus

¹ Pamakayari, nakit kuy Biserun Tupay nakaidêng sa Bung-uy Zion.* Kaawyun nay dinalan buy apattapu buy apat ta libuy tawuy nagtatak ka waêng la un lagyun Biserun Tupa buy Bapa na. ² Amêsên, nalêngê kuy tunuy ubat sa langit ya paran sênêg lanêm un bêsay buy paran masnêg ga kilat buy para êt tigtigan un mani manigtig alpa. ³ Magkantay dinalan buy apattapu buy apat ta libuy tawu sa arapan turonun Bapan Namalyari, sa arapan apat ta nabyay ya inlalang buy sa arapan mangatway nipagtungkulan. Bayuy pan-ikanta la buy ayin magtanda, nun a kay ya dinalan buy apattapu buy apatta libuy inatbus Bapan Namalyari sa mani tawu sa babun luta. ⁴ Nanugêl silan malinis ta a sila nakitakês sa babayi.† Nanunul sila sa Biserun Tupa agyan antuy lakwên na. Inatbus sila ubat sa kaganawan tawu sa babun luta bilang mumunan andug kan Bapan Namalyari buy sa Biserun Tupa. ⁵ A sila taganan naglaram buy ayin makit ta dakun sabêt man na nadawak kalla.

Ya tatluy Ang-el

⁶ Pamakayari, nakitan kuy gisa pun êt ta ang-el ya mallumpad sa langit. Gêgtan nay Mangêd da Balita ya asê magbayu kanuman amên ipatanda na sa mani tawuy idi baydi sa babun luta, sa kaganawan bansa, layi, sabi buy sa magmikakanayun na grupun mani tawu. ⁷ Ati ya masnêg nan sinabi, “Malimu kaw kan Bapan Namalyari buy idin yu kanay panggalang yu, gawan panawun nan pangukum

---

* **14:1** 14:1 *Zion*: sabay ya bung-uy ya pinipaydêngan Templu sa Jerusalem.

† **14:4** 14:4 *a sila nakitakês sa babayi*: ya labay sabin ya mani katapatan kan Bapan Namalyari.

na. Ulimênên yu si Bapan Namalyari ya nanyag langit, luta, dagat buy mani sibil.”

⁸ Pamakayari, inlumpad êt ta ikalway ang-el ya masnêg magsabin paradi, “Nalasuk kana! Nalasuk kanay pikatandan na balayan Babilonia. Ya mani tawun ati sabay ya nanagyat sa mani tawu sa babun luta un manunul sa pamikikanayun la ya pan-ikatubag Bapan Namalyari.”

⁹ Amêsên, inlumpad da êt ta ikatluy ang-el ya masnêg magsabin, “Ya kaganawan nangulimên sa matubag ga ayup buy sa ribultu na, ya mani nagpatatak sa waêng o gamêt la, ¹⁰ sabay silay makadanas sa sadyay tubag Bapan Namalyari, ta parusan na sila sa apuy buy sa asupri sa arapan Biserun Tupa buy sa mani banal la ang-el na. ¹¹ Buy ayin tunggên na pagtag-ay asuk apuy ya mamasakit kalla. Allu buy yabi silan magkasakit, gawan nangulimên sila sa matubag ga ayup buy sa ribultu na buy nagpatatak sila pun êt lagyu na.”

¹² Kabay sikaw wa mani pinilin Bapan Namalyarin kay kana, ya manunul sa mani utus na buy mamisundun panampalataya yu kan Jesus, kaylangan kaw mibabata.

¹³ Pamakayari, nalêngê kuy tunuy ya ubat sa langit ta magsabi kangkun paradi, “Isulat muy ati. Paubat amêsên, pagpalên na mani tawuy natin manunul sa Panginuun.”

Sinabin Ispiritu, “Awya! Pagpalên sila, gawan mipaynawa silayna sa nabyat ta ubra la buy matanggap lay nay gantimpala la sa mani mangangêd da dinyag la.”

Ya pamupul sa babun luta

¹⁴ Pamakayari, nakakit takun naputi ya ulap. Buy dilag nakaiknu bayduy paran in-Anak Tawuy ubat sa langit. Nakakurona yan gintu buy nakatalan yan matarêm ma layit.

¹⁵ Buy dilag pun êt gisay ang-el la nag-awas sa Templu buy masnêg nan sinabi sa nakaiknu sa ulap, “Gamitin minay layit mu, gawan panawun nan pamupul. Nawtuy nay pampupulun sa luta!”

¹⁶ Kabay pinalut nakaiknu sa ulap ya pupulun sa luta. ¹⁷ Pamakayari, nakakit takina êt gisay ang-el Bapan Namalyari ya naubat sa Templu sa langit ya mitatalan matarêm ma layit.

¹⁸ Pamakayari, nakakit takun kaatag ang-el ya nag-awas sa pamiandugan. Sabay siyay mamaalan apuy sa pamiandugan. Masnêg nan sinabi sa ang-el la mitatalan matarêm ma layit, “Gamitin minay layit mu amên pupulun na mani ubas sa kaganawan panggitnan ubasan sa babun luta, gawan nawtuy na.”[‡] ¹⁹ Kabay pinupul naynay mani ubas buy indin sa maragul la pamêspêsan ubas. Ya pamêspêsan na abitu, sabay ya tubag Bapan Namalyari kalla. ²⁰ Pinêspês ya mani ubas sa lawasan balayan buy ubat ta baydu, nallanab ba daya ya niras sa tatlun dalan na kilumetryu karang buy gisay dêpay lalê.

15

Ya katatawliyan salut

¹ Amêsên, nakakit takina êt taganan mamakaupapas sa langit. Dilag pituy ang-el baydu ya dilag gêgtan na pituy katatawliyan na salut. Abiin ya kayaryan tubag Bapan Namalyari.

² Ati ya nalyari. Nakitan kuy paran dagat ya kasinlinaw kristal ya magdêkêtdêkêt. Nakitan ku bayduy mani tawuy nanambut sa matubag ga ayup buy sa ribultu na. A sila nagpatatak bilang o lagyu na. Pantitigin lay alpa ya indin

---

[‡] **14:18** 14:18 Ya pamupul ubas, simbulu un pamiawas sadyay tubag Bapan Namalyari.

kallan Bapan Namalyari. ³ Pan-ikanta lay kantan Moises*
ya lingkud Bapan Namalyari ya sabay êt ta kantan Biserun
Tupa,

“Bapan Namalyari ya makapangyarian sa kaganawan,
taganan mamakaupapas ya diyag mu!

Ari kan kaganawan bansa.

Kapêtêgan buy matinêk ka paralan mu.

⁴ Sisabêt ta asê malimu buy asê mangulimên kamu?

Kay sikay banal.

Magdani kamun mangulimên na mani tawu sa kaganawan
bansa

gawan nakit kaganawan ya matinêk ka diyag mu.”

⁵ Pamakayarin abiin, nakit kun nibuklat ta Templun
Bapan Namalyari ya idi sa langit ya sabay ya Tolday
Pangulimênan nu saantu idi bayduy Kautusan. ⁶ Buy ubat
sa Templun Bapan Namalyari, nagsalwang nga pituy ang-
el ya dilag pituy katatawliyan na salut. Nakayaming silan
malinis sa linu ya mamakasilêw buy dilag gintuy pan-êl sa
pagaw la. ⁷ Amêsên, ya gisa sa apat ta nabyay ya inlalang,
nam-i ya sa pituy ang-el un tisay gintuy maragul la silyaw
ya nanapnun tubag Bapan Namalyari ya mambumyay
kanuman. ⁸ Buy ya Templun Bapan Namalyari, napnun
asuk ya ubat sa sawang buy sa kapangyarian na. Buy ayin
makasun baydu anggan asê pun mayari ya pituy salut un
pituy ang-el.

16

Ya mani pamyanan tubag Bapan Namalyari

¹ Nalêngê kuy gisay masnêg ga tunuy ya ubat sa Templu
ya mamiutus sa pituy ang-el un paradi, “Mita kawna
ta ibulug yu sa mani tawu sa babun lutay tubag Bapan
Namalyari ya idi sa pituy maragul la silyaw.”

---

* 15:3 15:3 Exodo 15:1-18.

² Kabay namitay nunan ang-el buy imbulug na sa lutay laman silyaw na. Buy ya mani tawuy dilag tatak matubag ga ayup buy mangulimên sa mani ribultu na, nagkasakit silan mamakapadidi ya nuka.

³ Pamakayari, imbulug ikalwan ang-el la laman silyaw na sa dagat. Buy ya dagat, napakadyag dayan nati ya tawu. Buy nangamamati ya kaganawan mambumyay sa dagat.

⁴ Pamakayari, imbulug ikatluy ang-el la laman silyaw na sa mani ilug buy sa mani sibul. Buy napakadyag dayay kaganawan ati.

⁵ Nalêngê kuy sinabin ang-el la mamaala sa lanêm,
“Makatuynungan kay Panginuun.

Sikay Namalyari sabitun nuna pun buy kay sika êt ta
Namalyari angga amêsên.

Makatuynungan ka gawan matinêk ka pangatul mu
sa mani tawun ati.

⁶ Pinati lay mani pinilin Bapan Namalyarin kay kana buy
mani propeta mu.

Kabay daya êt ta ipaynêm mu kalla.

Abiin ya sêpat mun pangablas kalla.”

⁷ Nalêngê ku pun êt ta tunuy ya ubat sa pamiandugan ya
magsabin paradi,

“Awuy Bapan Namalyari ya makapangyarian sa ka-
gawan,

pêtêg baynan ustu buy matinêk ka pangatul mu.”

⁸ Pamakayari, imbulug ikaapat ta ang-el la laman silyaw
na sa allu. Buy binyanan nan kapangyarian na allu amên
têktêkên na mani tawu sa kapamilatan sadyay umut na.

⁹ Nuwa agyan natêktêk silayna, a sila pun êt nagsisi sa
mani kasalanan la buy a la inulimên si Bapan Namalyari
ya dilag kapangyarian mamipagtan salut, nun a dinustak
laya pun êt.

¹⁰ Pamakayari, imbulug ikalimay ang-el la laman silyaw na sa turonun matubag ga ayup. Buy dinumiglêm ma buun pansakupun matubag ga ayup. Buy ya mani tawuy idi baydu, nakayat lay dila la gawan sa sadyay sakit natanam la. ¹¹ Nuwa a la pun êt pinagsisyan na kadawakan la, nun a dinustak la pun êt si Bapan Namalyari ya idi sa langit gawan sa mani ilab buy nukay pibabatan la.

¹² Pamakayari, imbulug ga êt ikaanêm ma ang-el la laman silyaw na sa kakwalan ilug Eufrates. Natiktik ka ilug amên makalipay ya mani ari ubat sa puputakan mamut. ¹³ Amêsên, nakakit takun tatluy madinat ta ispirituy paran tugak ka man-umawas sa bêbêy dragun, matubag ga ayup, buy magtatalingkayun propeta. ¹⁴ Abituy mani nadawak ka ispirituy manyag mani mamakaupapas. Naku sila sa kaganawan ari sa babun luta amên tipunun na mani tawu sa pamikilaban kan Bapan Namalyari sa maulagay alluy intakdan Bapan Namalyari ya makapangyarian sa kaganawan.

¹⁵ Sinabin Panginuun, “Lêng-ên yun mangêd da sabin ku! Lumatêng ngaku kaparisun manakaw ya ayin magtanda. Pagpalên na tawuy mamantay buy asê maglabus yaming na amên sa pallumatêng ku, a ya mitan nakalabus buy a ya mipakadêng-êy sa pallumatêng ku.” ¹⁶ Amêsên, ya mani nadawak ka ispiritu, tinipun lay kaganawan mani pinunu buy mani sundalus la buy gintan la sa lugal la pambêgên Armagedon sa sabin Hebreo.

¹⁷ Pamakayari, imbulug êt ikapituy ang-el la laman silyaw na sa angin. Buy dilag gakun nalêngêy masnêg ga tunuy ya ubat sa turonu ya idi sa Templun Bapan Namalyari ya magsabin paradi, “Naganap pay kaganawan!” ¹⁸ Nangimat, nangilat, nangêlêdêgêd buy nangayun sadyay lakas. Abiin ya ayun na pinakamalakas ya asê pun nalyari sa babun luta paubat sabitun dinyag

ga tawu. ¹⁹ Ya pikatandan na balayan Babilonia, nadyag tatlugy baagi buy nalasak ka kaganawan balayan baydi sa babun luta. Tinupad Bapan Namalyari ya sinabi na tungkul sa mani tawuy manugêl sa balayan Babilonia. Gawan sa sadyay kadawakan la, a la nalisyan na tubag Bapan Namalyari kalla. ²⁰ Nitas sa mani isla. Naêyêg ga mani bung-uy buy pinumatal. ²¹ Inuranan na mani tawu un mangaragul la elu. Ya bayat balang gisay elu, limampuy kilu buy napiktatan na mani tawu. Kabay sa sadyay salut ya nadanasan la, ingkakadus la pun êt dinustak si Bapan Namalyari.

17

Ya Babayi ya Pambayaran

¹ Pamakayari, nagdani kangkuy gisa sa pituy ang-el ya dilag tatalan na silyaw. Sinabi na, “Kilaku ka kangku, ta ipakit ku kamuy pamarusa sa pikatandan na babayi ya pambayaran. Ya babayin abiin, sabay siyay pikatandan na balayan na idi sa narani sa malakêy ilug. ² Paran nakikanayun kanay kaganawan ari baydi sa babun luta, gawan pansunulun lay mani pan-iaral na. Buy para êt nalasing ya kaganawan tawuy nakikanayun kana.”

³ Tambêng kun natanam ma natupus sakun Ispiritun Bapan Namalyari. Buy gintan nakun ang-el sa kakyangan. Nakit ku bayduy babayi ya nakasakay sa matubag ga ayup pa kulay naudit. Ya matubag ga ayup, dilag yan pituy ulu buy dilag yan mapuy sungay. Buy nakatatak sa buun lawini nay mani lagyuy mamustak kan Bapan Namalyari.

⁴ Kulay naudit buy muraduy yaming babayi. Nakatêkay yan gintu, maulagay batu buy perlas. Mitatalan yan basuy gintu ya napnun kadawakan na buy mamakapadêng-êy ya pamikikanayun na. ⁵ Nakatatak sa waêng nay lagyuy dilag liim ma labay sabin,

ATI YA PIKATANDAN NA BALAYAN BABILONIA,
YA INDUN KAGANAWAN BABAYI YA PAMBAYARAN
BUY KAGANAWAN KADAWAKAN SA BABUN LUTA.

⁶ Ya babayin abiin, nakit kuy paran nalasing gawan sa dayan mani pinilin Bapan Namalyarin kay kana ya impapati na gawan sa panunul la kan Jesus. Buy sên nakitan kuya, taganan nakaupapas saku.

⁷ Nuwa sinabin ang-el kangku, “Agana ka paupapas ta sabin ku kamuy labay sabin babayi buy matubag ga ayup pa dilag pituy ulu buy mapuy sungay ya sabay ya pinagsakayan na. ⁸ Ya nakitan muy matubag ga ayup, sabay ya mambumyay awlagi, nuwa nati yina. Marani yinan magsalwang ubat sa kalalêlalêan sukulan sa aypan luta, nuwa milaku ya sa ayin katganan na kaparusan. Ya mani tawu baydi sa babun lutay asê nakalistay lagyu la sa librun biyay ya nakasulat ubat pun sa dinyag ga babun luta, makaupapas sila, gawan makitan lan manguman na matubag ga ayup pa nati yana awlagi.”

⁹ “Kabay amêsên, kaylangan di sati ya kabiyasnan amên intindin nu sabêt ta labay sabin abiin. Ya pituy ulun matubag ga ayup, sabay ya pituy bung-uy ya pag-iknuwan babayi buy sabay êt ta pituy ari. ¹⁰ Nati yanay lima sa pituy ari. Ya gisa, mag-ari yina amêsên. Ya katatawliyan na ari, asê pun inlumatêng, nuwa nu lumatêng ngina, asê mapêng nga pag-ari na. ¹¹ Ya matubag ga ayup pa mambumyay awlagi nuwa nati yina, gisa ya sa pituy ari. Bumyay yan manguman buy sabay siya êt ta pakadyag ikawaluy ari. Nuwa ipalaku yan Bapan Namalyari sa ayin katganan na kaparusan.”

¹² “Ya mapuy sungay ya nakit mu, sabay ya mapuy ari ya asê pun nag-ari. Nuwa mabiyang silan kapangyarian mag-ari kaawyun lay matubag ga ayup, nuwa kay gigisay uras.

¹³ Ya mapuy arin abiin, nangapibêbêtêk sila. Kabay idin

la sa matubag ga ayup pa kapangyarian buy karapatan la. ¹⁴ Pagkapati lay Biserun Tupa, nuwa manambut ta Biserun Tupa kaawyun na mani binêg na, pinili na buy tapat ta tagasunul na. Tagawan na Biserun Tupa, sabay siya ya Panginuun un kaganawan mamunu buy sabay siya êt ta Ari un kaganawan mag-ari.”

¹⁵ Sinabi pun êt ang-el kangku, “Ya lanêm ma nakit muy pag-iknuwan babayi ya pambayaran, sabay ya mani tawuy ubat sa kaganawan layi, bansa buy sabi. ¹⁶ Ya nakit muy matubag ga ayup buy mapuy sungay, manubag sila sa babayi ya pambayaran. Kêwên lay kaganawan pibandiyan na, agyan na yaming na. Kanên lay lawini na buy êwêkên na mitagan. ¹⁷ Impaisip Bapan Namalyari sa mapuy ari ya mibêbêtêk silan idin na pag-arian la sa matubag ga ayup angga sa matupad da sinabin Bapan Namalyari.”

¹⁸ “Ya babayi ya nakit mu, sabay ya pikatandan na balayan na mag-ari sa mani ari baydi sa babun luta.”

18

Ya Pangasiran Babilonia

¹ Pamakayari, nakakit takina êt gisa pun na ang-el la manyêmêpa ubat sa langit. Dilag yan sadyay kapangyarian. Buy gawan sa mamakasilêw wa sawang na, nasawangan nay babun luta. ² Masnêg nan sinabi, “Nalacak kana! Nalacak kanay pikatandan na balayan Babilonia!

Buy amêsên, pantugêlan yatan mani dimunyu buy nangadawak ka ispiritu

buy panugêlan yatan mangadinat buy mamakapadidi ya uybun manuk [buy madinat ta ayup.]

³ Natuksuy mani tawu sa kaganawan bansa sa babun luta gawan sa pamikikanayun la ya sabay ya pan-ikatubag Bapan Namalyari.

Nakikanayun kanay kaganawan ari baydi sa babun luta.

Gawan sa panunul babayi sa kalabayan lawini na,
binumandi ya mani mamiligosyu kana.”

⁴ Amêsên, nalêngê kina êt ta gisay tunuy ya ubat sa langit. Sinabi na,

“Sikaw wa mani pinili kun kay kangku, lakwanan yuya.

Agana kaw makiawyun sa kasalanan na
amên a kaw miawyun sa kaparusan na nakal-an kana.

⁵ Gawan sadyay nay lakên kasalanan na ya nidaus sana sa langit,

asê nalitêpan Bapan Namalyari ya kadawakan la.

⁶ Kabay nu parasaantuy dinyag na kamuyu,

para êt bayduy daygên yu kana
buy ablasên yun dobli pun sa dinyag na.

Gawan tinuksu nay mani tawu sa babun lutay
makikanayun kana,

dobli pun sa dinyag nay madanasan nay tubag Bapan
Namalyari.

⁷ Nu parasaantu yan mapagmatag-ay buy mapagmumun
sa sarili na,

sabay êt ta kasakitan buy kalungkutan na ipadanas
yu kana.

Ta pansabin na sa sarili na,

‘A ku makatanam kalungkutan kanuman
buy alwa kun bal-u nun a gisa kun Reyna!’

⁸ Gawan di, sa lalên gisay allu, mapiagnan lumatêng kanay
kamatyan, kalungkutan buy layang.

Pamakayari, ulamên ya,

gawan makapangyarian si Bapan Namalyari ya man-
gatul kana.”

⁹ Ya mani ari ya nakikanayun kana buy nagmumun sa
lawini na, kaban makit lay asuk apuy ya mangulam kana,

tangisan buy paglungkutan laya. ¹⁰ Midêng sila sa marayu gawan malimu silan miawyun sa parusa na. Sabin lay, “Mamakapalunus bayna!

Gawan kay sa gisay uras,

nayari ya pamarusa sa mani tawuy idi sa pikatandan na balayan Babilonia!”

¹¹ Tangisan buy paglungkutan yan mani magligosyu baydi sa babun luta, gawan ayin nan manaliw sa pan-isaliw la. ¹² Ayin nan manaliw sa mani pan-isaliw lay gintu, pilak, mangakamal la batu, perlas, buy mani telay naputiputi ya linu, seda buy mani telay kulay muradu buy naudit. Ayin êt manaliw puun kayu lay nabangi buy pibandiyan na diyag sa pangil elepanti, maulagay kayu, tangsu, bakal buy marmul. ¹³ Ayin nan manaliw sa pan-isaliw lay pabangi kaparisun sinamun, pamalasa, insensu, buy mira. Para êt baydu sa pan-isaliw lay alak, laru, arina buy trigu, baka, tupa, kabayu buy kalesa, mani ipus buy mani tawu. ¹⁴ Buy ya mani magligosyu sa balayan Babilonia, sabin la kanay, “Nitas say kaganawan mani bagay ya labay mun mapagbandi. Asina taganan miudung kamuy pibandiyan buy kangêdan mu!” ¹⁵ Buy ya mani magligosyuy binumandi gawan sa pan-isaliw la sa balayan na abiin, manangis buy lumungkut sila buy midêng sila sa marayu, gawan malimu silan miawyun sa parusa kana. ¹⁶ Buy sabin lay,

“Mamakapalunus ya abiin ya pikatandan na balayan.

Gawan ya mani tawu baydu awlagi, nagyaming silan yaming nga linu ya kulay muradu buy naudit buy pinakangêd lay lawini la un gintu, maulagay batu buy perlas!

¹⁷ Buy kay sa gisay uras, nitas sa kaganawan pibandiyan balayan na abiin!”

Buy ya kaganawan kapitan buy nakasakay sa barku kaparisun mani manawup sa mani barku buy mangabyayan sa dagat, nidêng sila sa marayu amên êlêwên lay nalyari.
¹⁸ Kaban pan-êlêwên lay asuk balayan na pan-ulamên, masnêg lan pansabin, “Ayin kaparisuy ati ya pikatandan na balayan!”

¹⁹ Gawan sa kalungkutan la, binyanan lan abuy ulu la buy mitatangis sila. Sinabi la,
 “Mamakapalunus sa nalyari sa pikatandan na balayan.

Gawan sa kapamilatan pibandiyon na, binumandi ya kaganawan dilag barku sa dagat.

Nuwa kay sa gisay uras, nitas sa kaganawan!

²⁰ Gawan sa nalyari sa balayan na abiin, matula kaw wa mani manugêl sa langit,
 sikaw wa pinilin Bapan Namalyarin kay kana, mani apostul buy propeta.

Gawan sa dinyag na kamuyu,
 pinarusan Bapan Namalyari ya balayan na abiin.”

²¹ Pamakayari, dilag gisay ang-el la makapangyarian na nangwan batuy kasindagul panggilingan buy insamwag na sa dagat. Sinabi na,

“Parabayduy malyari sa pikatandan na balayan Babilonia, buy a layna makitan manguman.

²² Asina mallêngê kanay mani magkanta, ya manigtig alpa, patutut o bulugudyung.

Asina makit kanay mangangêd da mag-ubra agyan dakun sabêt buy asina malêngêy tarit panggilingan.

²³ Asina makitan na sawang sulu kana.

Asina malêngê kanay mangasayay tunuy bayun tangên.
 Malyari ya abiin kana gawan na mani magligosyu na sadyay pagmatag-ay,

buy pinurayit lay kaganawan bansa sa kapamilatan panalamangka la.”

²⁴ Pinarusan na balayan na abiin gawan nakitan kanay dayan mani propeta ya pinati, ya mani pinilin Bapan Namalyarin kay kana buy ya kaatag tawuy pinati baydi sa babun luta.

19

¹ Pamakayari, nalêngê kuy masnêg ga tunuy sadyay lakên tawu sa langit ya magsabin paradi,
“Ulimênên na Panginuun!

Ubat kan Bapa tamun Namalyari ya kaligtasan, pamarangal buy kapangyarian.

² Ustu buy matinêk ka pangatul na sa babayi ya pambayaran

na namipakadawak mani tawu sa babun luta sa kapamilatan pamikikanayun na.

Pinarusan yan Bapan Namalyari,
gawan pinati nay mani maglingkud kana.”

³ Sinabi la pun êt ta,
“Ulimênên na Panginuun!

Ya asuk un abituy naulam ma balayan Babilonia,
asê tunggên kanuman.”

⁴ Amêsên, ya mani luwampu buy apat ta mangatway nipagtungkulan buy ya mani apat ta nabyay ya inlalang, nagpalukub sila buy nangulimên kan Bapan Namalyari ya nakaiknu sa turonu na. Sinabi la,
“Ulimênên si Bapan Namalyari! Awuy Panginuun!”

⁵ Pamakayari, dilag gakun nalêngêy tunuy ya ubat sa turonu nay magsabin paradi,
“Mangulimên kaw sa Panginuun tamun Namalyari,
sikaw wa kaganawan maglingkud kana,
buy sikaw wa dilag limu kana,
nipagtungkulan man o ayin!”

⁶ Pamakayari, nalêngê kuy masnêg ga tunuy sadyay lakên tawu buy paran sênêg maragul la alun buy mangulimad da kilat ya magsabin paradi,
 “Ulimênên na Panguun!

Gawan mag-ari yanay Panguun tamun Namalyari
 ya Makapangyarian sa kaganawan.

⁷ Matula buy magsaya kitamu
 buy ulimênên tamu ya.

Ta panawun nan tangên Biserun Tupa.

Buy ya babayi ya itangên na, nakal-an nana.

⁸ Pinayamingan yan

telay linuy naputiputi buy malinis.”

Ya labay sabin naputiputi ya linu, sabay ya matinêk ka mani diyag mani pinilin Bapan Namalyarin kay kana.

⁹ Sinabi pun êt ang-el kangkuy, “Isulat muy ati. Pagpalên na mani insagyat sa kalutun tangên Biserun Tupa.”
 Buy sinabi na pun êt, “Pêtêg ga mani ati ya pansabin Bapan Namalyari!”

¹⁰ Amêsên, nagpalukub baku sa kabitisan ang-el amên mangulimên kana. Nuwa sinabi na kangku, “Agana! Agana mu daygên kangkuy abiin! Ta parisu kitan maglingkud kan Bapan Namalyari kaparisun mapatêl muy magpapêtêg sa kapêtêgan tungkul kan Jesus. Kay si Bapan Namalyari ya sêpat mun ulimênên!” Tagawan ya kapêtêgan na tungkul kan Jesus sabay ya pan-ipasabin Ispiritun Bapan Namalyari kaparisun impasabi na sa mani propeta awlagi.

Ya nakasakay sa naputi ya kabayu

¹¹ Pamakayari, nakit kun nakabuklat ta langit buy nakit kuy naputi ya kabayuy nakaidêng baydu. Ya nakasakay, pambêgên yan Tapat buy Pêtêg, tagawan matinêk ka pangatul na buy pamikilaban na. ¹² Ya mata

na, paran magdêkêtdêkêt ta apuy buy malakêy kurona sa ulu na. Nakasulat ta lagyu na sa lawini na ya kay siyay magtanda nu sabêt ta labay sabin abitu. ¹³ Ya balabal na, napnun daya buy ya bêg kana, “Sabin Bapan Namalyari.” ¹⁴ Pampikilakwan yan mani sundalus sa ubat sa langit ta nakayaming telay linu ya malinis buy naputiputi. Nakasakay sila êt sa kabayuy naputi. ¹⁵ Ya pambêgên Sabin Bapan Namalyari, man-umawas sa bêbêy nay matarêm ma ispada ya sabay ya gamitin na sa panambut sa mani bansa. Mag-ari yan maigpit kalla. Nu parasaantuy pamêspês ubas sa pamêspêsan, para êt bayduy tubag Bapan Namalyari ya Makapangyarian sa kaganawan. ¹⁶ Ya yaming buy asêl na, dilag nakasulat ta paradi,

“PANGINUUN UN KAGANAWAN MAMUNU BUY ARI UN
KAGANAWAN MAG-ARI.”

¹⁷ Pamakayari, dilag gakina êt nakitan na gisay ang-el la nakaidêng sa allu. Paradi ya masnêg nan pansabin sa mani uybun manuk sa langit, “Kaksaw kaw baydi! Magtipun kaw sa maragul la kalutun Bapan Namalyari. ¹⁸ Ta kanên yuy mani lawinin mani ari, ya mani kapitan sundalus buy mani sundalus la, ya mani nakasakay buy mani kabayu la, buy ya kaganawan tawu, ipus man o asê, nipagtungkulan man o ayin.”

¹⁹ Pamakayari, nakit kuy matubag ga ayup buy mani ari baydi sa babun luta buy kaganawan sundalus la. Nititipun sila amên makilaban sa nakasakay sa naputi ya kabayu buy sa mani sundalus na. ²⁰ Nuwa nadakêp pa matubag ga ayup buy ya magtatalingkayun propeta na ya nanyag mamakaupapas para sa matubag ga ayup. Buy ya mamakaupapas ya abiin sabay ya pamilitêp na sa mani tawuy dilag tatak matubag ga ayup buy nangulimên sa ribultu na. Buy ya matubag ga ayup buy magtatal-

ing kayuy propeta, insamwag silan nabiyaybiyay sa lawa ya magdêkêtdêkêt ta asupri. ²¹ Buy ya mani sundalus la, nati êt sa kapamilatan ispaday man-umawas sa bêbêy nakasakay sa naputi ya kabayu. Buy ya mani uybun manuk, magpapakabsuy silan mangan lawini la.

20

Ya gisay libuy tawun

¹ Pamakayari, dilag gakina êt nakitan na gisay ang-el la manyêmêpa ubat sa langit. Manalan yan maragul la tanikala buy susin kalalêlalêan sukulan sa aypan luta.

² Amêsên, dinakêp ang-el ya dragun na utan awlagi ya sabay si Diyablu o Satanas. Buy inggapus nayan tanikala sa gisay libuy tawun. ³ Innabu yan ang-el sa kalalêlalêan sukulan sa aypan luta buy impapakasusi ya pasbul amên ayina makapamurayit sa mani tawu baydi sa babun luta sa gisay libuy tawun. Nuwa pamakalibas gisay libuy tawun, kaylangan yan ibus sa pêrad da panawun.

⁴ Pamakayari, nakit kuy mani turonu. Ya mani nakaiknu baydu, nabiyay silan karapatan mangatul. Buy nakit ku êt ta kaladwan mani tawuy pinutus sa bêng gawan sa pagpapêtêg la tungkul kan Jesus buy sa pami-patanda lan Sabin Bapan Namalyari. Sabay silay asê nangulimên sa matubag ga ayup buy sa ribultu na buy asê nagpatatak* sa waêng la o sa gamêt la. Nabyay silan nanguman buy nabiyay karapatan mag-ari kaawyun Cristu sa lalên gisay libuy tawun. ⁵ Sabay silay nunan pinabyay nanguman. Nuwa ya kaatag mani nati, pabyayên sila êt pamakalibas gisay libuy tawun. ⁶ Pinagpala buy banal ya nunan pinabyay Bapan Namalyari. A silayna manguman mati ta sabay silaynay parin Bapan Namalyari

---

* 20:4 20:4 Pahayag 13:16; 14:9.

buy Cristu buy kaawyun na silan mag-ari sa lalên gisay libuy tawun.

Ya pangasambut Satanas

⁷ Pamakayarin gisay libuy tawun, ibus si Satanas sa pinisukulan kana. ⁸ Umawas si Satanas amên purayitin nay mani bansa sa buun babun luta, ya mani bansay pambêgên Gog buy Magog.[†] Tipunun Satanas ya mani sundalus ya makilaban sa mani manampalataya kan Bapan Namalyari. Ya lakê la, kasin lakên balas sa agid dagat ya asê mabilangbilang. ⁹ Nikyat sila sa kaganawan lugal baydi sa babun luta. Pinalitêngan lay mani pinilin Bapan Namalyarin kay kana buy abituy balayan na kakaidwan na.[‡] Nuwa namauran apuy si Bapan Namalyari ubat sa langit buy naupud da kaganawan kaawyun Satanas. ¹⁰ Buy si Satanas sa namilitêp kalla, insamwag ya sa lawa ya magdêkêtdêkêt ta asupri ya sabay êt ta pisamwagan sa magtataling kayun propeta buy sa matubag ga ayup. Pasakitan sila baydun ayin katganan.

Ya katatawliyan pangatul

¹¹ Pamakayari, nakit kuy gisay maragul buy naputi ya turonu buy ya nakaiknu baydu. Ya langit buy babun luta, bêngat tan napanat buy asina nakitan pun nanguman. ¹² Buy nakit kun nakaidêng sa arapan turonun Bapan Namalyari ya kaganawan nati, nipagtungkulan man o ayin buy dilag imbuklat ta mani libru. Pamakayari, nibuklat ta gisa pun na libru ya sabay ya librun biyay. Buy ya mani nati, inatulan sila ayun sa mani dinyag lay nakasulat sa

---

[†] **20:8** 20:8 *Gog buy Magog*: sabay ya mani bansa ya magtipun amên makilaban sila kan Bapan Namalyari (Ezekiel 38-39). [‡] **20:9** 20:9 *balayan na kakaidwan na*: ya labay sabin, Jerusalem.

mani libru. ¹³ Agyan nati sila sa dagat o sa babun luta, inu-mawas sila sa Hades ya lugal nangamamati. § Buy inatulan silan kaganawan ayun sa mani diyag la. ¹⁴ Pamakayari, insamwag ya Kamatyan buy Hades sa lawa ya dilag apuy ya magdêkêtdêkêt. Abiin ya ikalway kamatyan. ¹⁵ Sisabêt man na asê nakasulat ta lagyu sa librun biyay, isamwag ya sa lawa ya dilag apuy ya magdêkêtdêkêt.

21

Ya bayuy langit buy babun luta

¹ Pamakayari, nakitan kuy bayuy babun luta buy bayuy langit. Napanat tay manan langit buy luta, agyan êt ta dagat. ² Buy nakit kuy Banal la Balayan ya sabay ya bayuy Jerusalem ya manyêmêpa ubat kan Bapan Namalyari sa langit. Ya balayan na abiin, taganan mamangêd ya. Ya kangêd na, kasin kangêd babayi ya pan-itangên ya nakalan na sa liyaki ya mapag-asawa na. ³ Pamakayari, nalêngê kuy masnêg ga tunuy ya ubat sa turonu ya magsabin paradi, “Lêng-ên yu! Idi yana baydi si Bapan Namalyari sa tutugêlan mani tawu. Manugêl ya baydin kaawyun na mani pinili nan kay kana [buy siyay nay Namalyari la.] ⁴ Punisan nay mani luwa la. Ayin nan kamatyan, kalungkutan, tangisan, o sakit, ta nilabas say manan kabilyan.”

⁵ Sinabin nakaiknu sa turonu, “Elêwên yu! Pan-ibayu kinay kaganawan.”

Buy sinabi na pun êt kangku, “Isulat muy pansabin ku kamu, ta mapagkatiwalan na ati buy taganan pêtêg!”

⁶ Sinabi na pun êt kangku, “Naganap pay kaganawan! Sikuy Alpha buy Omega, ya labay sabin, sikuy umpisa

---

§ 20:13 20:13 Sa Griego, Kamatyan buy Hades (Pahayag 1:18).

buy kayaryan kaganawan. Nu sisabêt man na napêlang, biyan kuyan lanêm ma ayin bayad da mam-in biyay ya ayin katganan. ⁷ Abiin na mapagmanan mani nanambut buy daygên ku silan mani anak ku buy sikuy Namalyari la. ⁸ Nuwa mamakapalimuy malyari sa mani tawuy lilimun, ya mani asê manampalataya kangku, ya mani manyag kadawakan, ya mani mamatin tawu, ya mani makikanayun, ya mani magkukulam, ya mani mangulimên sa mani diyusdiyusan buy ya kaganawan mapaglaram. Ta isamwag sila sa laway magdêkêtdêkêt ta asupri. Abiin na ikalway kamatyan.”

Ya bayuy Jerusalem

⁹ Buy amêsên, pinagdanyan nakun gisa sa pituy angel la dilag pituy maragul la silyaw ya napnun pituy katatawliyan na salut. Sinabi na kangku, “Kaksaw ka baydi, ta ipakit ku kamuy babayi ya itangên sa Biserun Tupa.” ¹⁰ Tambêng ngakun natupus Ispiritun Bapan Namalyari. Buy gintan nakun ang-el sa kakatag-ayan bung-uy. Impakit na kangkuy Banal la Balayan ya sabay ya Jerusalem. Buy nakit kun manyumêpay Jerusalem ubat kan Bapan Namalyari sa langit. ¹¹ Mansumawang ya gawan sa sawang Bapan Namalyari buy mamakasilêw yan paran maulagay batuy jasper ya kasinlinaw kristal. ¹² Ya balayan abiin, napalitêngan makukudpa buy matag-ay ya bakud da pader, mapu buy luway pasbul na buy ya balang pasbul, dilag magbantay ya ang-el. Nakasulat sa mani pasbul la lagyun mapu buy luway layin Israel. ¹³ Tatluy pasbul sa balang agid bakud, tatlu sa puputakan mamut, tatlu sa ilaga, tatlu sa timug buy tatlu sa tatanglêwan mamut. ¹⁴ Ya bakud da pader, dilag mapu buy luway pundasyun na batu buy nakasulat di ya mani lagyun mapu buy luway apostul Biserun Tupa.

¹⁵ Ya ang-el la nakisabi kangku, dilag yan tatalan na panukad da paran gintuy têkên amên sukadên na balayan, mani pasbul buy mani bakud da pader. ¹⁶ Kudraduy sukad balayan. Pariparisuy karang buy ya kakwal na, luway libu buy apat ta ralan na kilumetru. Para êt bayduy tag-ay na. ¹⁷ Sinukad na êt ta bakud da pader. Anêm mapu buy apat ta metruy kudpa na.* Ya panukad da ginamit ang-el, kaparisu êt panukad da panggamitin tawu.

¹⁸ Ya bakud da pader, diyag ya sa jasper ra dapas. Ya balayan, diyag sa pawan gintu ya kasinlinaw kristal. ¹⁹ Ya pundasyon bakud da pader, binyanan lan magmikakalasi ya makamal la batu. Ya mumuna jasper, safiro ya ikalwa, kalsedonia ya ikatlu, esmeralda ya ikaapat, ²⁰ sardonika ya ikalima, karnelia ya ikaanêm, krisolito ya ikapitu, berelio ya ikawalu, topasio ya ikasiyam, krisopraso ya ikamapu, hasinto ya ikamapu buy gisa, buy amatista ya ikamapu buy luwa. ²¹ Ya mapu buy luway pasbul, diyag sa perlas. Ya balang pasbul, diyag sa gisay buun perlas. Ya mani dan balayan, pawan gintu ya kasinlinaw kristal.

²² Ayin nakun nakit ta Templu sa balayan, ta si Bapan Namalyari ya Makapangyarian sa kaganawan buy Biserun Tupa ya sabay ya pinakatemplu baydu. ²³ Asina kaylangan na allu o buwan amên manawang sa balayan, gawan ya sawang Bapan Namalyari sabay ya manawang buy ya Biserun Tupa sabay ya sulu baydu. ²⁴ Ya dêkêt ta abiin sabay ya manawang sa kaganawan bansa. Ya kaganawan ari baydi sa babun luta, gêtan la êt ta pibandiyan la baydu. ²⁵ Pawan nakabuklat ta pasbul abiin na balayan, gawan ayin nan yabi baydu. ²⁶ Gêtan baydu sa balayan na abituy pibandiyan buy pamarangal ubat sa kaganawan bansa. ²⁷ Nuwa sisabêt man na madinat sa pangêlêw Bapan

---

* 21:17 21:17 Malyarin ya labay sabin anêm mapu buy apat ta metruy tag-ay.

Namalyari, sisabêt man na manyag mamakapadêng-êy buy ya mani mapaglaram, a sila makasun sa balayan na abitu. Kay ya makasun baydu, abitu silay mani tawuy nakasulat ta lagyu sa librun Biserun Tupa ya sabay ya librun biyay.

22

¹ Pamakayari, impakit êt kangkun ang-el la ilug ga mam-in biyay. Ya lanêm baydu, kasinlinaw kristal ya manukusuk ubat sa turonun Bapan Namalyari buy Biserun Tupa. ² Buy ya ilug, manukusuk sa bunak dan sa balayan Jerusalem. Sa mitalipay ya agid ilug, dilag puun kayuy mam-in biyay ya binuwanbuwan managêy mapu buy luway kalasi. Ya bulung na, sabay ya mamaiyul sa sakit mani tawu sa kaganawan bansa. ³ Ayin nan makitan bayduy insumpan Bapan Namalyari. Idi baydu sa balayan na turonun Bapan Namalyari buy Biserun Tupa buy pan-ulumênên yan mani lingkud na.

⁴ Makit lay lupa na buy isulat sa waêng lay lagyu na. ⁵ Ayin nan yabi baydu. Kabay asina na kaylangan na sulu o sawang allu. Ta si Bapan Namalyari yay manawang kalla buy mag-ari silayna kanuman.

Ya Pag-udung Jesus

⁶ Pamakayari, sinabin ang-el kangku, “Ya mani sabin ati, taganan pêtêg buy mapagtiwalan. Ta si Bapan Namalyari ya namipatanda sa mani propeta na sa kapamilatan Ispiritu na ya namiutus ang-el na amên ipakit sa mani maglingkud nay mani bagay ya marani yan malyari.”

⁷ Sinabin Jesus, “Marani yakinan lumatêng! Pinagpalay mani manunul sa mani impatandan Bapan Namalyari ya nakasulat sa librun ati.”

⁸ Siku si Juan na nakakit buy nakalêngê sa kaganawan abiin. Sên nakitan buy nalêngê kuy kaganawan, nagpalukub baku sa kabitisan ang-el amên mangulimên naku kana ya sabay ya namipakit kangkun kaganawan abiin. ⁹ Nuwa sinabi na kangku, “Agana! Agana mu daygên na parabaydu. Ta siku man maglingkud êt kaparisu mu, kaparisun mani propeta buy mani manunul sa insulat sa librun ati. Kay si Bapan Namalyari ya sêpat mun ulimênên, alwan siku!”

¹⁰ Paradi pun êt ta sinabi na kangku, “Ya kaganawan insulat sa librun ati ya impatanday nan Bapan Namalyari kamu, marani yan matupad. Kabay ipatanda mu êt. ¹¹ Ya mani manyag nadawak, isundu la pun êt ta panyag lan nadawak. Ya mani madinat, isundu la pun êt ta panyag lan madinat. Nuwa ya mani matinêk, isundu la pun êt bumyay matinêk. Buy ya mani banal, isundu la pun êt magpakabanal.”

¹² Sinabin Jesus, “Mallêngê kaw! Marani yakinan lumatêng! Idi kangkuy gantimpalay idin ku sa balang gisa ayun sa mani dinyag na. ¹³ Sikuy Alpha buy sikuy Omega, ya mumuna buy tawli, ya umpisa buy kayaryan.”

¹⁴ Pinagpalay mani mallinis yaming la, ta mabiyen silan karapatan mangan tagêy puun kayuy mam-in biyay buy makasun sa balayan. ¹⁵ Nuwa ya mani tawuy nadawak ya napakaugalin asu, lakwanan sila sa lawasan balayan. Para êt bayduy kaganawan magkukulam, makikanayun, mamatin tawu, mangulimên sa diyusdiyusan buy malaram buy kalabay pun êt maglaram.

¹⁶ “Siku si Jesus ya namiutus sa ang-el ku amên sabin kamuy mani bagay ya abiin ya kaylangan mun ipatanda sa mani manampalatayay miaawyun. Layi yakun Arin David buy siku êt ta kalluwan ya nasawangawang nu maranun.”

¹⁷ Ya Ispiritun Bapan Namalyari buy ya babayi ya pan-itangên, sinabi la, “Kaksaw kaw baydi!”

Buy ya kaganawan nakalêngên abiin, sinabi la êt, “Kaksaw kaw baydi.” Sisabêt man na napêl-ang buy kalabay minêm lanêm ma mam-in biyay, magdani ya, ta ayin bayad da ati.

Ya katatawliyan sinabin Jesus

¹⁸ Siku si Juan na mam-in patanda' sa mani mallêngê sa impatandan Bapan Namalyari sa librun ati. Nu sisabêt man na managdag sa insulat sa librun ati, idagdag êt Bapan Namalyari kanay parusa sa mani salut ta nakasulat di.

¹⁹ Buy nu sisabêt man na mamaw-as sa mani impatandan Bapan Namalyari sa librun ati, itas nay karapatan nan mangan tagêy puun kayuy mam-in biyay buy karapatan nan sumun sa Banal la Balayan kaparisun nakasulat sa librun ati.

²⁰ Si Jesus ya namipapêtêg sa kaganawan nakasulat sa librun ati. Sinabi na pun êt, “Taganan marani yakinan lumatêng!”

Sinabi ku êt, “Awuy Panginuun Jesus. Lumatêng kayna!”

²¹ Labay kuy manugêl kamuyun kaganawan na kangêdan Panginuun Jesus. Awuy Panginuun.

Aytan Mag-Indi
Portions of the Holy Bible in the Ayta Mag-Indi language of the
Republic of the Philippines

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mag-Indi Ayata (Ayta, Mag-Indi)

Contributor: SIL International (in Asia)

All rights reserved.

2021-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2021 from source files dated 9 Sep
2021

5d8de8ae-07a5-5b18-b655-c49f7f259880